

Nr 119.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1926 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag om personalindragningar i statsdepartementen m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(Särskilda avdelningen.)

I den till riksdagen den 7 januari 1926 avlätna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1926—1927 har till behandling upptagits frågan om besparingar genom personalindragningar m. fl. åtgärder inom statsdepartementen. Därvid har dels i det under rubrik »för flera huvudtitlar gemensamma frågor» statsverkspropositionen bifogade statsrådsprotokollet över finansärenden för nämnda dag chefen för finansdepartementet lämnat en redogörelse för de allmänna grunder, enligt vilka berörda besparingsåtgärder enligt hans mening borde genomföras, dels ock i vederbörande punkter under de olika huvudtitlarna framlagts i enlighet med dessa allmänna grunder utarbetade förslag till stater och anslagsberäkning. I anslutning till denna uppställning av ärendet behandlar utskottet i detta utlåtande först Kungl. Maj:ts förslag i avseende å de allmänna riktlinjerna för de ifrågavarande besparingsåtgärderna och därefter staterna och anslagen för de särskilda departementen med undantag av utrikesdepartementet, beträffande vilket särskilt utlåtande kommer att avgivas, samt jordbruksdepartementet, vilket enligt grunderna för remissen av statsverkspropositionen icke tillhör statsutskottets handläggning. I ärendet väckta, till utskottet remitterade motioner upptagas i sammanhang härmed till behandling under vederbörande punkter.

I.**De allmänna grunderna för förslaget.**

I punkt 1 under berörda rubrik »för flere huvudtitlar gemensamma frågor» har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

dels godkänna de av chefen för finansdepartementet förordade grunder i fråga om sättet för genomförandet av indragningen av övertaliga befattningar vid statsdepartementen;

dels besluta, att de befattningshavare, som i enlighet med förenämnda

grunder överförs till allmänna indragningsstaten utan tjänstgöringskyldighet, skola vara berättigade att åtnjuta lön enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451), dock med skyldighet för dem att, i den händelse de efter förflyttning till indragningsstaten erhålla annan ordinarie tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat, i allo frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstiga berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag;

dels medgiva, att lön och vikariatsersättning till icke-ordinarie tjänsteman, som uppehåller ordinarie befattning, å vilken avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) är tillämpligt, må, där särskilt anslag till vikariatsersättning icke är för vederbörande verk anvisat, utgå från anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) 5 § 1 och 2 mom. ävensom i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som föranledas av riksdagens genom fastställande av vederbörande personalstater eller eljest meddelade beslut.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 1—31 i åberopade statsrådsprotokollet.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har departementschefen, efter att i korthet hava redogjort för besparingsarbetets bedrivande inom statsförvaltningen under senare hälften av sistlidet år, omförmålt, hurusom utredningen i första hand ansetts böra inriktas på statsdepartementen och därvid framhållit, att han icke ansett sig i detta sammanhang böra ingå på någon omorganisation av den centrala förvaltningen i riktning mot en sådan departementalreform, som på sin tid förordades av de s. k. departementalkommitterade i betänkande den 31 december 1912. Härefter yttrar departementschefen i denna fråga följande:

»Även om alltså en mera genomgripande omdaning av centralförvaltningen i förevarande sammanhang lämnats ur sikte, har dock av undersökningen framgått, att en minskning av statsdepartementens arbetskrafter kan underlättas genom mindre förskjutningar mellan departementen och vissa centrala ämbetsverk. I sådant syfte synes böra genomföras såväl viss decentralisering av mindre betydande ärendesgrupper från Kungl. Maj:t till vederbörande ämbetsverk som ock någon utsträckning av den redan delvis tillämpade anordningen med föredragning i statsrådsberedningen genom tjänsteman, som i vederbörande ämbetsverk handlagt respektive ärende.

Vad särskilt decentraliseringen angår, bör denna begränsas till sådana ärenden, som redan på ett förberedande stadium behandlas av centralt ämbetsverk. Att förflytta avgörandet från Kungl. Maj:t till myndighet, som eljest ej skulle taga befattning med ärendet ifråga, skulle ej vara förenat med någon nämnvärd besparing. Då vidare decentralisering ej bör vidta-

gas beträffande ärenden, vari den av vederbörande myndighet företagna prövningen sker ur synpunkter vitt skilda från dem som böra tillvaratagas inom statsdepartementen, måste decentraliseringen bliva tämligen begränsad.

Beträffande härefter den direkta föredragningen genom tjänstemän från vederbörande ämbetsverk, måste även denna givas en ganska inskränkt omfattning. Ur rent praktiska synpunkter måste nämligen en dylik anordning begränsas till ärendesgrupper av ensartad natur, där vederbörande föredragande ej representerar en alltför speciell fackkunskap liksom ej heller utpräg-lade verksintressen.

De mera viktiga ärendesgrupper, i fråga om vilka decentralisering eller direkt föredragning förutsättes komma att äga rum, lära under vederbörande huvudtitlar komma att angivas av respektive departementschefer. Emellertid kan även ifrågasättas decentralisering av vissa för hela förvaltningen gemensamma ärendesgrupper, exempelvis frågor om tjänstledigheter, förordnanden och dylikt ävensom vissa avlöningsärenden. Härtill torde man likväl ej kunna taga ställning förrän i samband med granskningen av de centrala ämbetsverken.»

Departementschefen angiver härefter sin ståndpunkt till frågan om möjligheten att minska departementens antal och de omgrupperingar av departementens arbetsuppgifter, som inom ramen av det nuvarande antalet departement synts honom böra genomföras. Förslaget härutinnan går ut på dels ett utökande av handelsdepartementets verksamhetsområde dels ock överflyttande av kyrkoärendena från ecklesiastik- till justitiedepartementet. Riksdagen har emellertid numera dels fattat beslut om avslag å Kungl. Maj:ts i proposition nr 12 framlagda förslag till lag om statsdepartementen dels ock lämnat utan erinran statsutskottets i memorial nr 61 gjorda uttalande att frågan om ändrad indelning av departementens verksamhetsområden genom riksdagens berörda beslut förfallit. På grund härav lärer någon närmare redogörelse för departementschefens i nu förevarande statsrådsprotokoll angivna ställning till berörda frågor icke här erfordras.

Ifrågasatt omgruppering av departementens arbetsuppgifter.

Härefter behandlas vissa för de ifrågasatta omläggningarna inom departementsorganisationen gemensamma spörsmål och anför departementschefen i sådant avseende följande:

»Härvid anhåller jag först att få något uppehålla mig vid frågan, huruvida de olika statsdepartementen fortfarande böra betraktas såsom skilda ämbetsverk eller om ej en omläggning borde ske i riktning mot en mera enhetlig organisation av Kungl. Maj:ts kansli. Jag bortser då från utrikesdepartementet, som på grund av sambandet med utrikesrepresentationen intar en särställning. En sådan omläggning skulle vara av betydelse för ett ändamålsenligt utnyttjande av befattningshavarna, i det att därigenom önskvärda personalomflyttningar departementen emellan skulle underlättas. Anordningen skulle emellertid även vara till direkt fördel för personalen, enär därigenom befodringsförhållandena skulle utjämnas. Under det nuvarande systemet, då departementen betraktas såsom för sig avgränsade enheter, komma nämligen befodringsarna att nästan undantagslöst ske inom det departement, där den första anställningen vunnits.

Böra departementen betraktas såsom skilda ämbetsverk eller icke?

Därest man ville fullt konsekvent genomföra den nu antydda omläggningen, borde för hela Kungl. Maj:ts kansli gemensamma anslag uppföras å en huvudtitel, i så fall lämpligast justitiedepartementets. Härav skulle då följa, att befattningshavarna formellt ansåges sortera under nämnda departement och att chefen för justitiedepartementet bleve föredragande i fråga om alla utnämningar inom kansliet.

Sistberörda konsekvens visar emellertid hän på de svårigheter, som skulle vara förbundna med en fullt genomförd sammanslagning. Särskilt i ögonen fallande framträder olägenheten av att sådana tjänstemän som statssekreterare och expeditiönschefer skulle förordnas på föredragning av chefen för annat departement än det, vari de vore avsedda att tjänstgöra. Men även i fråga om andra utnämningar torde anordningen komma att visa sig mindre lycklig. Ur budgetsynpunkt kunna jämväl erinringar riktas mot en på antytt sätt fullt genomförd omläggning. Det måste nämligen anses såsom mindre lämpligt, att icke kostnaderna för varje statsdepartement kunna omedelbart utläsas under vederbörande huvudtitel.

Det vill emellertid synas, att de fördelar, som skulle stå att vinna genom ett formellt sammanförande av kanslipersonalen på en enda stat, i det väsentliga skulle kunna ernås jämväl med mindre avvikelser från den nuvarande anordningen. En sådan lösning synes kunna ske enligt i huvudsak följande riktlinjer.

Särskilda stater för de olika departementen bibehållas. Tjänstemännen utnämnas ej till befattning i visst departement utan allenast till kansliråd, förste kanslisekreterare o. s. v., dock att i de fall då befattning av enahanda slag förefinnes i andra ämbetsverk utnämning sker till exempelvis »registrator i statsdepartement». Utnämning sker på föredragning av respektive genom beslut av chefen för det departement, vari befattningshavaren är avsedd att tjänstgöra. Samtidigt med utnämningen meddelas förordnande för vederbörande att tillsvidare tjänstgöra i angivet departement.

Innan befattning tillsättes, bör prövas, om ledig befattning är behöblig inom det departement, där den avgångna befattningshavaren tjänstgjort, eller om överflyttning mellan departementen bör äga rum. Därest under löpande budgetår verkställes omflyttning av befattning departementen emellan, bör, i anslutning till vad i liknande fall förut tillämpats, intill dess vederbörlig ändring i personalstaten vidtagits, lönen för tjänsten i fråga avföras bland utgifterna för det departement, varifrån överföringen skett.

Efter en omläggning på nu angivet sätt av departementsbefattningarnas ställning torde önskemålen om underlättande av personalflyttningar mellan departementen bliva tillräckligt tillgodosedda.

Ordnandet av
rekryteringen
i departe-
menten.

I nära samband med det nu behandlade ämnet står frågan om ett lämpligt ordnande av rekryteringen inom Kungl. Maj:ts kansli.

Till att börja med torde antagningen av amanuensaspiranter böra regleras enhetligt. Över ansökningar om anställning skulle sålunda lämpligen yttrande kunna avgivas av en särskild nämnd, bestående av vissa statssekreterare och expeditiönschefer. Avgörandet skulle givetvis ligga hos vederbörande departementschef. Efter det anställning i Kungl. Maj:ts kansli erhållits, bör amanuensaspirant beredas tillfälle till något mera mångsidig tjänstgöring än som kan erhållas inom ett enda departement. Under aspiranttiden synes fördenskull förflyttning böra ske mellan olika departement. En sådan anordning skulle icke blott bliva till gagn för tjänstemännens användbarhet på olika poster inom kansliet utan den skulle även vara av be-

tydelse för erhållande av ett mera mångsidigt bedömande av aspiranternas lämplighet för fortsatt anställning.

Inrättas en på antytt sätt sammansatt antagningsnämnd, bör denna även avgiva yttrande, huruvida amanuensaspirant bör bibehållas i departements-tjänst. Det bör ligga i såväl aspiranternas eget som departementens intresse, att efter en viss tids provtjänstgöring tages under särskild omprövning, huruvida vederbörande bör beredas fortsatt anställning eller entledigas. Samtidigt som man finge ofrånkomlig anledning att inom departementen taga ställning till frågan om aspiranternas användbarhet, skulle man härigenom för aspiranterna själva undanröja oberättigade förhoppningar på framtida ordinarie anställning. Fördelarna av ett klarläggande i detta avseende vid en relativt tidig tidpunkt torde framstå i tydlig dager.»

Härefter upptager departementschefen behandlingen av de tilltänkta Omläggningarnas innebörd för särskilda tjänstemannagrupper, därvid departementschefen även i detta sammanhang lämnat förhållandena inom utrikesdepartementet åsido, beroende på detta departements säregna organisation. Härutinnan har departementschefen anfört följande:

De ifrågasatta omläggningarnas innebörd för särskilda tjänstemannagrupper.

»Jag vill först beröra en för Kungl. Maj:ts kansli i dess helhet gemensam fråga, som i viss mån ansluter sig till den nyss avhandlade anordningen i fråga om kanslitjänstemännens lösande från bundenheten vid visst statsdepartement. Denna fråga gäller regeringsrättsföredragandenas ställning. Ämnet torde komma att närmare utvecklas av chefen för justitiedepartementet i samband med äskande av anslag för ändamålet, vadan jag här endast skall antyda frågans allmänna innebörd för personalförhållandena i departementen.

Enligt den tilltänkta organisationen av föredragningen i regeringsrätten skola samtliga föredragande hädanefter tillsättas allenast på förordnande samt inordnas under justitiedepartementet. Förstnämnda omläggning innebär, att de kanslirådsbefattningar, som nu äro avsedda för föredragande i regeringsrätten, kunna indragas. I stället bör tillkomma ett antal förordnade tjänstemän, för vilka föreslås en löneställning motsvarande extra byråchefs. Sammanförandet av samtliga föredragande inom justitiedepartementet föranleder, att under de övriga departementen icke behöves göras framställning angående befattningar för ifrågavarande ändamål, i annan mån än som föranledes därav, att för regeringsrättsföredragandena erforderliga biträden böra uppföras å vederbörande departements stater, då ärendena alltjämt skulle förberedas inom vederbörande departement.

Men även av andra anledningar föreslås minskning i antalet kansliråd. Det torde få anses obestriddigt, att den organisation av Kungl. Maj:ts kansli, som genomfördes 1917 och som i samband med den nya departementsindelningen 1920 i vissa delar utvidgades, på grund av erfarenheten av kristidens arbetsbörda tilltogs efter större mått än som enligt numera vunnit erfarenhet är nödvändigt. Detta gäller särskilt den ökning i antalet byråer, som skedde inom flertalet departement. Genom att i full utsträckning taga de å byråerna placerade förste kanslisekreterarna i anspråk för föredragning av vissa grupper av ärenden synes det i allt fall vara möjligt att nu minska antalet byråer och därmed antalet byråchefer. Det nu föreliggande förslaget bygger ock därpå, att förste kanslisekreterarna skola, i den mån de ej placeras såsom biträde åt vederbörande statssekreterare, i full utsträckning utnyttjas för föredragning å respektive byråer.

Därest på sätt nu antytts förste kanslisekreterare avses allenast för tjänstgöring såsom föredragande och hos statssekreterare, kan även antalet av dessa tjänster nedsättas.

Andre kanslisekreterarbefattningarna kunna jämväl minskas i antal, bland annat av den anledningen att regeringsrättsföredragandena torde kunna åtnöjas med amanuensbiträde, i den mån kvalificerat arbetsbiträde skall anvisas dem. Men även i övrigt lärer någon minskning i antalet andre kanslisekreterare kunna äga rum.

Vad angår de för kvinnliga innehavare i första hand avsedda tjänsterna, kommer den sammanslagning av byråer, som i vissa departement förutsättes skola äga rum, att medföra möjlighet till någon personalminskning. För arbetets jämna gång har det befunnits önskligt, att å varje byrå förefinnes någon befattningshavare i biträdesgraderna — för diarieföring, utförande av omedelbart erforderliga utskrifter m. m. Sammanföras vissa byråer, blir behovet av nu nämnd personal mindre utan att likväl den för gemensam användning avsedda personalen behöver ökas i motsvarande omfattning. Att i större omfattning minska antalet kansli- och kontorsbiträdesbefattningar torde icke vara någon ekonomiskt riktig åtgärd, enär förefintligheten av dylik arbetskraft möjliggör begränsning av antalet högre avlönade befattningar.

I syfte att genom ett rationellt utnyttjande av personalen möjliggöra viss besparing i fråga om kostnaderna särskilt för renskrivning har emellertid tagits under övervägande en anordning med gemensam central för renskrivning, avsedd i första hand för de till kanslihuset förlagda departementen. Inrättandet av en skrivcentral skulle sannolikt medföra ej oväsentlig minskning i användningen av såväl statens reproduktionsanstalt som privata renskrivningsbyråer. Något förslag till organisation av skrivcentralen lärer i förevarande sammanhang ej behöva framläggas utan torde Kungl. Maj:t få framdeles förordna om den personalomflyttning, som för möjliggörande av den ifrågasatta anordningen må finnas erforderlig. Det torde böra framhållas, att, därest på antytt sätt en ej obetydlig personalgrupp kan avses uteslutande för renskrivning, den för närvarande inom statsdepartementen outnyttjade skrivbiträdesgraden bör här komma till användning.

Jämväl i fråga om expeditivsvaktspersonalen böra vissa indragningar komma till stånd. I regel torde inom varje departement någon ordinarie eller extra expeditivsvaktsbefattning kunna undvaras. En viss centralisering av den för budskickning använda vaktspersonalen bör ävenledes kunna komma i fråga. Sker så, torde man vid framtida nyantagning av personal av nu ifrågavarande slag böra i viss omfattning övergå till att anställa yngre, speciellt för budskickning lämpad icke-ordinarie personal. För anställning såsom expeditivsvakt synes framdeles böra uppställas en allmän fordran på färdighet i maskinskrivning.

Beträffande härefter de icke-ordinarie befattningshavarna har jag redan vidrört frågan om rekryteringen av amanuenspersonalen. Vad amanuustjänsterna i övrigt angår, torde ej i förevarande sammanhang finnas anledning att vidtaga någon direkt begränsning av det nuvarande antalet, bland annat med hänsyn till den förut berörda förändringen i fråga om biträdena åt regeringsrättsföredragandena. Då i framtiden avgång bland den nu förefintliga amanuenspersonalen äger rum, synes man emellertid böra i varje särskilt fall undersöka lämpligheten av att ersätta amanuensbefattning med kansliskrivare- eller kanslibitradestjänst, därvid självfallet bör iakttagas, att

det för säkerställande av rekryteringen erforderliga antalet amanuenser bibehålles.»

I detta sammanhang har departementschefen upptagit till behandling frågan om viss omläggning beträffande beräkningen av anslagen till såväl amanuenser som övrig icke-ordinarie personal.

Under de olika departementens stater äro nu upptagna särskilda anslagsposter för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. Å dessa poster skola avföras löner till såväl extra ordinarie tjänstemän som extra befattningshavare ävensom övertidsersättning till ordinarie och icke-ordinarie personal, kostnader för läkarvård till sistnämnda personal m. m. Då anslagsposterna i fråga äro upptagna såsom begränsade anslag, hava betydande olägenheter vållats därav, att lönerna till extra ordinarie tjänstemän automatiskt stegras på grund av intjänade avlöningsförhöjningar.

Sistberörda förhållande har tidigare varit föremål för uppmärksamhet. I utlåtande den 19 juni 1925 över då föreliggande förslag till nya avlöningsbestämmelser för icke-ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen har sålunda statskontoret upptagit denna fråga till behandling och därvid anvisat två utvägar för frågans lösning: antingen att utbryta avlöningen till extra ordinarie personal och låta denna utgå från särskilt förslagsanslag — i vilket fall Kungl. Maj:t borde bestämma antalet befattningshavare och lönegraderna — eller ock att för avlöningsförhöjningar uppföra särskilt förslagsanslag å varje verks stat. I sammanhang med utfärdandet av berörda avlöningsbestämmelser kunde ej några ändringar beträffande anslagsbehandlingen vidtagas. Då nu nya stater skola uppgöras för Kungl. Maj:ts kansli, har det emellertid synts departementschefen vara lämpligt, att rättelse åvägbringas. Den lämpligaste lösningen har synts departementschefen vara följande.

Anslagsmedlen till icke-ordinarie befattningshavare skulle anvisas å departementets stat såsom en enda anslagspost av förslagsanslags natur. Beloppet i fråga sönderfaller normalt i följande underavdelningar:

grundlöner till extra ordinarie tjänstemän,
avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän,
extra befattningshavare, renskrivning m. m.

Det för grundlöner bestämda beloppet borde icke få överskridas. Beloppet skulle fastställas på grundval av det normala behovet av amanuenser och övrig extra ordinarie personal samt beräknas efter lägsta löneklassen inom lönegraden. För amanuenser syntes man härvid böra välja två bestämda så att säga normala lönegrader. Efter närmare övertvägande har härvid befunnits lämpligt att för andre amanuenser räkna med placering i 15:e lönegraden och för förste amanuenser efter 17:e lönegraden, d. v. s. den näst högsta lönegrad — och för förste amanuenser jämväl den lägsta — som i regel tillämpas. Inom det belopp, som sålunda framkomme, borde likväl vederbörande departement äga att verkställa lönegradsplaceringen på sätt

*Omläggning
beträffande
beräkningen
av anslagen
till amanuenser
och övrig
icke-ordinarie
personal.*

befunnes lämpligast. Hinder borde ej heller möta att i stället för extra ordinarie tjänstemän från denna post avlöna extra befattningshavare, till vilka enligt gällande bestämmelser avlöningsförhöjning ej finge utgå.

Den andra underposten, för avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, borde vara av förslagsanslags natur. Beloppet syntes ej behöva beräknas efter mera än en avlöningsförhöjning, särskilt som det även i framtiden vore att förvänta, att besparingar skulle uppstå å anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare i dess helhet, på grund av vikariat å ordinarie tjänster.

Den tredje posten slutligen borde däremot vara begränsad. Härifrån skulle bestridas alla kostnader för extra befattningshavare och tillfällig personal, för övertidersättning, läkarvård m. m. Under denna post borde ock hänföras de särskilda utgifter för renskrivning och tillfälliga biträden, som för närvarande avfördes å vissa huvudtitlars allmänna expensanslag. För att få verklig jämförbarhet mellan de olika departementens anslag syntes det nämligen vara riktigast, att i de fall, då inom ett departement förekomme anlitande av statens reproduktionsanstalt eller enskilda skrivbyråer för utskrifter av utgående expeditioner m. m., kostnaderna här för beräknades å departementets stat. Dessa kostnader borde på förhand begränsas, liksom nu skedde genom att expensanslagen av Kungl. Maj:t uppdelades på vederbörande departement och ämbetsverk. Skulle på grund av särskilda undantagsförhållanden något år brist komma att uppstå å förvarande anslagspost, syntes Kungl. Maj:t ej sakna möjlighet att bereda erforderlig fyllnad från vederbörande huvudtitels anslag till extra utgifter.

Ändrad uppställning av departementens stater.

Departementschefen har härefter berört en annan fråga, som är av allmän betydelse för uppställningen av departementens stater.

För ett vart departement finnes för närvarande en särskild anslagspost för vikariatsersättningar, på sätt tillämpas beträffande nyreglerade verk i allmänhet. Dessa poster blevo vid löneregleringen 1921 endast överslagsvis uppskattade, då fasta hållpunkter för en verklig beräkning saknades. Vikariatsanslagen hava ock visat sig bliva i hög grad ojämnt belastade. Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, sammanhänger detta delvis med följande förhållande.

I enlighet med medgivande av 1922 års riksdag föreskrev Kungl. Maj:t genom kungörelse den 15 juni 1922 (nr 370), att kostnad för lön till icke-ordinarie befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen, vilken såsom vikarie uppehölle ordinarie tjänst, finge bestridas, till den del lönen icke överstege vad den ordinarie tjänstemannen under ledigheten avstode, från i vederbörande stat upptagen anslagspost till avlöningar till ordinarie tjänstemän och till överskjutande del från anslagsposten till vikariatsersättningar. På grund av denna bestämmelse har, då icke-ordinarie befattningshavare förordnats att uppehålla ordinarie tjänst, vikariens avlöning icke till någon del utgått från anslagsposten till icke-ordinarie per-

sonal utan bestritts antingen från posten till ordinarie tjänstemäns avlö-
nande eller från vikariatsersättningsposten. Detta förhållande förklarar,
att anslagsmedlen till icke-ordinarie befattningshavare räckt till för sitt
ändamål trots de automatiskt inträdande avlöningsförhöjningarna. Den
klyvning å olika anslagsposter av avlöningen till icke-ordinarie tjänste-
män under vikariat å ordinarie tjänst, som i vissa fall följde av före-
nämnda kungörelse, var emellertid förbunden med olägenheter ur redo-
visningssynpunkt, vadan Kungl. Maj:t i kungörelse den 26 juni 1925 (nr
358) förordnade, att i dylika fall vikarie tillkommande lön, liksom vi-
kariatsersättning, i sin helhet skulle bestridas från vikariatsanslaget.

Redan på grund av kungörelsen den 15 juni 1922 hava vikariatsanslags-
posterna i allmänhet kommit att avsevärt överskridas. Såge man på de-
partementens vikariatsanslag under budgetåret 1924—1925, hade utgifterna
i fleralet fall uppgått till belopp ungefär dubbelt så stort som anslaget.
Genom besparing å avlöningsposterna för ordinarie tjänstemän hade dock
sammanlagt uppstått behållning för samtliga departement, delvis ganska
betydande. Den genom kungörelsen den 26 juni 1925 vidtagna ändringen
innebure, att ytterligare någon del av vikariatskostnaderna överflyttades från
anslagsposterna till ordinarie tjänstemän till vikariatsanslagen.

Då belastningen å vikariatsersättningsposterna uppenbarligen alltid bleve
synnerligen ojämn och vore omöjlig att på förhand beräkna och då numera
anslagsposterna för avlöningar till ordinarie tjänstemän vore förslagsanslag,
har det synts departementschefen vara det mest rationella, att samtliga vi-
kariatskostnader för uppehållande av ordinarie befattningar bestredes från
anslagsmedlen för avlöande av ordinarie tjänstemän, varvid särskild an-
slagspost för vikariatsersättningar ej längre skulle erfordras. Någon höjning
av anslagsposterna till avlöningar behövde ej av sådan anledning vidtagas,
beroende dels därpå att under tjänstledigheter för ordinarie tjänstemän be-
sparing uppstode, dels ock därpå att den för närvarande tillämpade grunden
för beräkningen av de ordinarie avlöningsanslagen i allmänhet syntes
föranleda, att i verkligheten något överskott uppstode.

Därest man nu ginge in för att beträffande departementen slopa vikariats-
ersättningsanslagen, borde man även beträffande de till allmänna civilför-
valtningen hörande ämbetsverken övergå till samma system. Denna för-
ändring borde emellertid ej genomföras förrän i samband med de ändringar
av staterna i övrigt, vilka kunde föranledas av besparingsarbetets ut-
sträckande till ämbetsverken i allmänhet. Departementschefen har emellertid
ansett sig böra förutskicka, att även för närvarande i vissa fall särskilda
vikariatsanslag för nyreglerad personal saknades. Sålunda vore ej för högsta
domstolen och regeringsrätten upptaget något vikariatsanslag, ehuru väl här
kunde ifrågakomma vikariatsersättning för expeditionsvaktspersonalen. Lik-
nande vore förhållandet beträffande civil personal å vissa militära anstalters
stater.

Övergången
till den nya
organisatio-
nen.

Vad övergången till den nya organisationen beträffar, har departementschefen, som av förut nämnda skäl givetvis även härvid bortsett från utrikesdepartementet, anfört följande:

»De båda huvudalternativ för övergången, mellan vilka man har att välja, äro dels att nu allenast fatta principbeslut om den framtida organisationen samt låta genomförandet bero på inträffande ledigheter bland den nuvarande personalen och dels att omedelbart försätta all övertalig personal på indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet. Mellan dessa båda ytterlighetslösningar kunna emellertid tänkas olika mellanstadier.

Fördelen med den förra lösningen skulle väsentligen vara, att övergången komme att bliva mera mjuk och att under övergångstiden den nuvarande personalen komme att i full utsträckning utnyttjas. Men denna lösning är även förbunden med olägenheter.

Därest man nu vidtager de åtgärder i fråga om decentralisering m. m., som förutsättas för organisationens beskärande, skulle ett bibehållande tillsvidare av större personal än behovet oundgängligen kräver med tämlig visshet förorsaka svårigheter, då vid framdeles inträffande avgång bland den ordinarie personalen befattning ej skulle få återbesättas, oaktat förändring i arbetsuppgifterna samtidigt ej inträtt. Skulle den ordinarie personalen tillsvidare bibehållas i tjänst, måste detta ock utöva ett betänkligt inflytande på de icke-ordinarie befattningshavarnas anställningsförhållanden. Bortsett från att viss icke-ordinarie personal ej torde kunna bibehållas i tjänst utan måste entledigas, skulle för den kvarstående personalen möjligheterna till förordnande å ordinarie tjänst ävensom befordran till dylik tjänst komma att för avsevärd tid försvinna, ett förhållande som givetvis skulle verka i hög grad deprimerande. Ännu betänkligare skulle vara, att all rekrytering praktiskt taget komme att avstanna, varigenom personalomsättningen skulle förryckas och stora ojämnheter däri uppstå. Även ur förvaltningens egen synpunkt skulle fördenskull ett successivt genomförande av indragningarna bliva till allvarlig skada.

På grund av vad nu anförts, finner jag övervägande skäl tala för, att man söker genomföra omläggningarna omedelbart och i ett sammanhang. Även om man i huvudsak stannar för denna lösning, synas dock vissa modifikationer i densamma vara att förorda. Med hänsyn till att inom Kungl. Maj:ts kansli ständigt finnes behov av vikarier å ordinarie tjänster ävensom av personal användbar för att uppehålla befattningar tillsatta genom förordnande, saknas nämligen anledning att till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet överföra lika stort antal befattningshavare som antalet av de befattningar, vilka kunna avföras från departementens personalstater.

Med beaktande härav torde det rent tekniska förfarandet beträffande indragningarnas verkställande böra ske på i huvudsak följande sätt.

De ordinarie befattningar, för vilka ej finnes rum på de nya staterna, uppföras på allmänna indragningsstaten. Kungl. Maj:t bestämmer, vilka befattningshavare härvid skola överföras till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet. Beträffande tjänstemännen i övrigt fattas ej något särskilt beslut om att vissa personer skola hänföras till indragningsstaten. Dessa tjänstemän placeras av Kungl. Maj:t till tjänstgöring inom de olika departementen. I de fall, då för någon tjänstgöringsskyldig befattningshavare löne-medel icke finnas tillgängliga å vederbörande departementsstat, bör det ankomma på Kungl. Maj:t att meddela föreskrift angående

ersättandet av avlöningen från allmänna indragningsstaten. På detta sätt undviker man att behöva från indragningsstat till gällande avlöningsstat återföra viss befattningshavare, då vid inträffande avgång plats kan beredas å ordinarie avlöningsstat.

Vad härefter angår bestämmandet, vilka befattningshavare skola överföras till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet, synas följande grunder i huvudsak böra tillämpas.

Till indragningsstaten böra i första hand hänföras de till levnadsåren äldsta befattningshavarna. Ur praktisk synpunkt och för att överföringen ej skall kunna i någon mån uppfattas såsom ett konstaterande av olämplighet för fortsatt tjänstgöring torde man härvid böra utgå från en viss åldersgräns. Med hänsyn bland annat till att överföring på indragningsstat bör erhålla en sådan omfattning, att i anslutning till vad förut framhållits, ej alltför stor stagnation i befordrings- och rekryteringshänseende inträder, synes härvid en ålder av 60 år utgöra en lämplig gräns för manliga tjänstemän. För kvinnliga befattningshavare bör motsvarande gräns kunna sättas vid något tidigare levnadsålder. Emellertid bör möjlighet förefinnas att på grund av särskilda förhållanden även med bibehållande i tjänst av befattningshavare, som uppnått angivna levnadsålder, till indragningsstat överföra en eller annan befattningshavare vid lägre ålder, särskilt i fall där svårighet eljest skulle uppstå att genomföra de åsyftade organisatoriska omläggningarna. Vidare bör hinder ej möta att, där särskilda skäl tala därför, uppskjuta försättandet på indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet till en senare tidpunkt än den 1 juli 1926.

Därest överföringen till indragningsstat ordnas i enlighet med nu angivna grunder och därest tillika — om än endast i ringa omfattning — övertaliga befattningshavare överflyttas till centralt ämbetsverk, där användning lämpligen kan beredas, torde indragningarna kunna genomföras utan alltför stora olägenheter för de extra ordinarie befattningshavarna.

Vad den icke-ordinarie personalen angår bör man såvitt möjligt ej avskeda amanuenser, vilka äro lämpliga för ordinarie anställning. Emellertid torde böra tagas under övervägande, om icke med anlitande av medel, som stå till Kungl. Maj:ts förfogande, möjlighet kunde beredas att mot tilldelande av någon avgångsersättning, vare sig en gång för alla eller i form av ett mindre årligt belopp, entlediga amanuenser, vilka länge varit anställda i Kungl. Maj:ts kansli men som kunna anses sakna utsikter till befordran till ordinarie tjänst. I fråga om befattningshavare å extra stat torde endast i ett fall förekomma indragning av befattning, för vars innehavare ej kan beredas användning på annan departementstjänst. På sätt chefen för jordbruksdepartementet kommer att närmare motivera, torde särskilda skäl tala för att ifrågavarande befattningshavare bibehållas i tjänstgöring mot avlöning från allmänna indragningsstaten, till dess att annan anställning kunnat beredas honom.

Beträffande den extra ordinarie personalen i övrigt torde några större svårigheter vid övergången knappast vara att räkna med. För den övertaliga kvinnliga biträdespersonalen torde finnas användning vid en eventuell skrivcentral, särskilt om denna kommer att övertaga utskrivning av expeditioner, varför eljest skolat anlitas statens reproduktionsanstalt eller enskilda skrivbyråer.

Även om på nu antytt sätt entledigande av nuvarande extra ordinarie befattningshavare i allmänhet torde kunna undvikas, måste givetvis de

lönereduktioner, som till följd av indragningen av ordinarie tjänster komma att träffa vissa extra ordinarie befattningshavare, anses beklagliga. Jag vill emellertid i detta sammanhang meddela, att vissa förberedande åtgärder vidtagits i syfte att genom ändringar i gällande avlöningsreglemente för allmänna civilförvaltningen förebygga, att amanuenser, vilka efter s. k. långtidsförordnande å andre kanslissekreterartjänst nu måste återgå till sina extra ordinarie befattningar, helt gå förlustiga rätten att vid framtida befordran till ordinarie tjänst för löneklassplacering tillgodoräkna den tidigare förordnandeperioden. Till denna fråga anhåller jag alltså få återkomma, sedan den igångsatta utredningen i ämnet avslutats.»

Ifrågasatta löneförmåner till ordinarie befattningshavare, som skulle fördragningsstat utan tjänstgöringskyldighet.

Beträffande de löneförmåner, som borde utgå till de ordinarie befattningshavare, vilka skulle försättas på indragningsstat utan tjänstgöringskyldighet, har departementschefen anfört följande:

»Då före 1921 års löne reglering för allmänna civilförvaltningen tjänstemän tidigare överförts på allmänna indragningsstaten utan tjänstgöringskyldighet, hava vederbörande i allmänhet berättigats å indragningsstaten uppårä den lön jämte ålderstillägg och de tjänstgöringspenningar, vartill de varit berättigade vid överflyttningen på indragningsstat. Beträffande rätten att efter dylik överflyttning mottaga annan tjänst har i allmänhet stadgats, att i händelse vederbörande erhåller annan ordinarie befattning å rikets, riksdagens eller kommuns stat, han skall vara skyldig i allo frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya avlöningsförmånerna samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstiga berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag. Undantag från denna regel har gjorts bland annat beträffande på indragningsstat uppförda kronofogdar, vilka berättigats behålla minst en tredjedel av å indragningsstaten utgående lön och ålderstillägg, oavsett storleken av avlöningsförmånerna å den efter indragningen erhållna tjänsten. I fråga om rätt till pension har regeln varit, att vederbörande förklarats skyldig att vid angiven pensionsålder åtnöjas med pension motsvarande den del av avlöningsförmånerna å indragningsstaten, som är att hänföra till lön jämte ålderstillägg.

Överflyttning till indragningsstat utan tjänstgöringskyldighet har vid nyreglerat verk endast skett i ett fall, nämligen beträffande tvenne befattningshavare vid kontrollstyrelsen, jämlikt beslut av 1924 års riksdag. Beträffande dessa har endast meddelats föreskrift om rätt för dem att, så länge de kvarstå å allmänna indragningsstaten, uppårä lön i enlighet med avlöningsreglementet för allmänna civilförvaltningen.

Till tjänstfri befattningshavare å indragningsstat utgår dyrtidstillägg såsom till f. d. befattningshavare i statens tjänst, dock att till den, som åtnjuter lön enligt avlöningsreglemente för nyreglerat verk, procenttalet för dyrtidstillägget är detsamma, som gäller för befattningshavare i tjänst med avlöning enligt sådant avlöningsreglemente. Då dyrtidstillägg åt f. d. befattningshavare ej må räknas å högre belopp än 400 kronor i månaden, medan för befattningshavare i tjänst motsvarande gräns är 650 kronor vid oreglerad och 800 kronor vid nyreglerad tjänst, inträder endast för befattningshavare i högre löneställning reduktion i dyrtidstillägget vid överflyttning på indragningsstat utan tjänstgöringskyldighet. Ifråga om

befattningshavare i Kungl. Maj:ts kansli skulle enligt dessa regler reduktion av dyrtidstillägget inträffa för tjänstemän i andre kanslisekreterares och högre lönegrad.

På sätt förut framhållits skulle i nu förevarande sammanhang överföring till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet huvudsakligen ske beträffande äldre tjänstemän. Då samtliga till överföring ifrågakommande befattningshavare torde hava intjänat alla avlöningsförhöjningar å tjänsten, saknas anledning att nu taga ställning till frågan om på indragningsstat överförd befattningshavares rätt till avlöningsförhöjning efter överflyttning till indragningsstat.

Beträffande frågan om rätt att förena annan tjänst med befattning å indragningsstat torde med de principer för överföringen till sagda stat, som i det föregående förordats, sagda fråga sannolikt sakna aktuellt intresse. Det synes emellertid ej finnas tillräcklig anledning att avvika från de i allmänhet tillämpade, ovan återgivna reglerna i förevarande hänseende.

I fråga om den personal vid försvarsväsendet, som i anledning av den nya försvarsorganisationen tvångsvis överföres till övergångsstat, har föreskrivits att avlöningen skall beräknas efter Ortsgrupp B. Det skulle kunna sättas i fråga att beträffande den personal, som nu vid statsdepartementen överflyttas på indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet, förfara på liknande sätt. Då personalen i statsdepartementen ej är skyldig underkasta sig förflyttning till lokalförvaltningen, torde likväl en sådan åtgärd icke kunna tillstyrkas. Beaktas bör ock att till ifrågavarande militära personal dyrtidstillägg utgår såsom till befattningshavare i tjänst. Det vill emellertid synas, att starka skäl tala för att i alla lönelägen en åtskillnad i avlöningshänseende åstadkommes mellan de befattningshavare, vilka äro tjänstgöringsskyldiga, och dem som äro tjänstfria. Detta torde enklast åstadkommas, därest för personal å indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet dyrtidstillägget bestämmes att utgå med hälften av det för befattningshavare i tjänstgöring utgående beloppet, fränsett barntillägg, vari någon reduktion ej bör göras. Med hänsyn till sina verkningar synes en sådan anordning icke vara obillig. Avlöningen å indragningsstaten, dyrtidstillägg inberäknat, kommer härvid att i regel ligga mera än 50 procent över full pension. Beaktas böra härjämte de förmåner, som äro förbundna med överföringen på indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet därutinnan, att befattningshavaren äger frihet att välja sin bostadsort och ej har att vidkännas några som helst löneavdrag vid inträffande sjukdom eller under andra förhållanden, då den tjänstgöringsskyldige har att vid tjänstledighet avstå lön, vare sig delvis eller i sin helhet. De ändringar i nu gällande dyrtidstilläggsbestämmelser, vilka erfordras vid bifall till den nu angivna lösningen, torde jag senare i dag få underställa Kungl. Maj:ts prövning.

Vad till slut angår pensioneringen av till indragningsstat överförd personal, synes försättandet på indragningsstat icke böra medföra någon försämring i vederbörandes pensionsförmåner. Beträffande den som vid överförandet på indragningsstat innehar för hel pension föreskrivet antal tjänstår är självfallet, att någon reduktion av pensionen ej inträder. Den som sättes på indragningsstat före uppnåendet av sagda tjänstålder synes ej heller böra bliva lidande på grund härav. Sådan befattningshavare bör fördenskull i pensionshänseende få räkna sig till godo jämväl den tid, varunder han före uppnåendet av stadgad pensionsålder tillhört all-

männa indragningsstaten. Något formellt beslut härom torde emellertid icke vara erforderligt.»

De ifrågasatta
indragnin-
garnas inne-
börd.

I detta sammanhang har departementschefen lämnat en översikt över de ifrågasatta indragningarnas innebörd för de olika slagen av tjänster. Därest man endast toge i betraktande de ordinarie tjänster vid departementen med undantag för utrikesdepartementet, vilka tillsättas genom fullmakt eller konstitutorial, ställde sig en jämförelse mellan de tjänster, som äro upptagna i gällande personalstater, och dem som under vederbörande huvudtitlar föreslås, sålunda:

Befattning	Justitie- departe- mentet		För- svärs- departe- mentet		Social- departe- mentet		Komm- nika- tions- departe- mentet		Finans- departe- mentet		Ecklesia- stik- departe- mentet		Jord- bruks- departe- mentet		Handels- departe- mentet		Summa		Minskning
	1925	1926	1925	1926	1925	1926	1925	1926	1925	1926	1925	1926	1925	1926	1925	1926	1925	1926	
	/26	/27	/26	/27	/26	/27	/26	/27	/26	/27	/26	/27	/26	/27	/26	/27	/26	/27	
Kansliråd	2	3	6	4	5	3	3	2	4	1	6	3	3	2	2	2	31	20	11
Förste kanslisekre- tare	2	2	5	2	6	4	4	3	4	3	6	3	3	3	4	2	34	22	12
Förste aktuarie	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—
Registrator	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8	8	—
Andre kanslisekre- tare	3	3	5	4	4	3	4	3	3	3	7	3	5	3	3	2	34	24	10
Kansliskrivare	—	—	1	1	1	1	—	—	1	1	2	1	1	1	1	1	7	6	1
Förste expeditions- vakt	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11	9	2
Kanslibitråde	1	1	2	2	3	2	2	2	4	3	2	2	1	1	1	1	16	14	2
Expeditionsvakt	3	3	3	3	3	2	2	1	2	2	3	2	2	1	2	1	20	15	5
Kontorsbiträde	3	3	3	3	3	3	4	3	5	4	5	5	1	1	3	3	27	25	2
Summa	18	18	28	21	27	20	21	16	26	20	33	21	18	14	18	14	189	144	45

Den i sista kolumnen i tabellen upptagna slutsiffran utvisar totala antalet av de tjänster, vilka enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle komma att avföras från departementens stater. Det har emellertid anmärkts, att denna siffra utvisade en större minskning av antalet arbetskrafter än som i verkligheten komme att inträda, detta huvudsakligen av två anledningar. Dels uppehållas nämligen ej för närvarande 9 av de i personalstaterna upptagna tjänsterna, vilket delvis beräknats vid de nu utgående anslagens fastställande. Och dels skulle de föredragande i regeringsrätten, som nu avlönas från ordinarie departementsanslag, ersättas av förordnade föredragande i en ställning närmast motsvarande kansliråds.

Vad beträffar det antal tjänster, som ansetts böra överföras på indragningsstat, komme detta att väsentligt understiga antalet från personalstaterna avförda tjänster. Därigenom att vissa tjänster nu vore vakanta och ej för framtiden erforderades, behövde sålunda någon överföring till indragnings-

staten ej äga rum av dessa tjänster. Detta gällde för närvarande om 8 av ifrågavarande befattningar, nämligen 2 kansliråds- och 3 förste kanslisekreterarbefattningar samt 1 andre kanslisekreterare-, 1 expeditionsvakts- och 1 kontorsbiträdesbefattning. Ytterligare minskning i antalet tjänster å indragningsstat inträdde därjämte av andra orsaker. 2 registrators-tjänster vore för närvarande vakanta. Därest till dessa befördrades ordinarie andre kanslisekreterare, nedginge alltså antalet av sistnämnda tjänster å indragningsstat. Innehavaren av en ordinarie kansliskrivartjänst hade redan nått pensionsåldern och syntes ej böra erhålla tillstånd att kvarstå i tjänst efter den 1 juli 1926. På grund av dessa förhållanden kunde man förutsätta, att minst ett tiotal av de nuvarande ordinarie befattningarna ej behövde uppföras å indragningsstaten, vadan antalet överförda tjänster skulle stanna vid högst 35.

Vid undersökning i vad mån å indragningsstaten uppförda tjänster komme att verkligen medföra en kostnadsbelastning å allmänna indragningsstaten, hade man i första hand härvid att räkna med de särskilda befattningshavare, vilka utan tjänstgöringsskyldighet skulle överföras till sagda stat. Med tillämpning av de förut angivna grunderna för denna överföring har omkring tredjedelen av berörda c:a 35 tjänster synts komma att innehavas av befattningshavare, vilka ej vore tjänstgöringsskyldiga och vilkas avlöning alltså skulle utgå från indragningsstaten.

Vad beträffade de till omkring ett tjugotal uppgående befattningar, som sålunda skulle uppföras å indragningsstat utan att tjänstfrihet skulle förefinnas för befattningshavarna, har erinrats, att ett antal ordinarie tjänstemän framdeles komme att finna användning såsom förordnade regeringsrättsföredragande. En ytterligare avlastning av indragningsstaten ägde rum därigenom att på grund av förordnanden å ordinarie arvodes-tjänster inom departementen löner å departementens stater stode till förfogande i ej ringa omfattning.

Bortsett från vissa expeditionsvakter — som dock i någon omfattning syntes kunna förflyttas till lediga platser i centrala ämbetsverk — syntes under sådana förhållanden endast ett fåtal befattningshavare med tjänstgöringsskyldighet komma att avlönas från indragningsstaten. Då det gällde att avgöra, för vilka av de övertaliga befattningshavarna avlöningsmedlen skulle tagas från indragningsstaten, syntes lämpligt att detta tillämpades beträffande i första hand befattningshavare, som vore ständigt eller mera varaktigt sjuklediga och som alltså ej utgjorde någon full arbetskraft för vederbörande departement. På samma sätt syntes kunna förfaras i fråga om exempelvis tjänstemän, som till följd av årligen återkommande anställning hos riksdagens utskott eller av jämförlig anledning plögade regelbundet åtnjuta full tjänstledighet under en avsevärd del av året. Då dessa befattningshavare vore i tjänstgöring, syntes i regel förordnanden icke böra meddelas under tillfällig ledighet för annan tjänsteman inom vederbörande lönegrad.

Beräkning av anslaget till allmänna in dragningsstaten.

Vad härefter beträffar beräkningen av den höjning av anslaget till allmänna indragningsstaten, som vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle erfordras, har departementschefen framhållit, att, om man bortsåge från utrikesdepartementet, de befattningshavare, vilka skulle överflyttas till indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet, föranledde en årskostnad av i runt tal 100,000 kronor. Härtill komme kostnaden för de befattningshavare, som ehuru tjänstgöringsskyldiga måste belasta indragningsstaten. Denna kostnad syntes kunna uppskattas till omkring 30,000 kronor, bortsett från utrikesdepartementet. Samtliga övertaliga tjänstemän i sistnämnda departement beräknades draga en årskostnad av omkring 60,000 kronor. Under sådana förhållanden skulle den samlade årsbelastningen å allmänna indragningsstaten bliva i runt tal 190,000 kronor, vilket belopp komme att successivt sjunka för att sannolikt efter ett tiotal år helt försvinna. Det har även anmärkts, dels att av sistnämnda belopp 36,800 kronor motsvarades av den nuvarande övergångsstaten för utrikesdepartementet, dels ock att nu angivna kostnadssiffror icke innefattade dyrtidstillägg.

Beräknad kostnadsminskning vid förslaget genomförande.

I fråga om den kostnadsminskning, som skulle inträda vid fullt genomförande av de ifrågasatta indragningarna vid statsdepartementen, har departementschefen anfört följande:

»De ordinarie anslagen till departementen, med undantag av utrikesdepartementet, uppgå för budgetåret 1925—1926 till sammanlagt 1,722,500 kronor. Härtill komma å extra stat anslag till ett sammanlagt belopp av 82,292 kronor. I enligt med vad jag förut utvecklat hava i de förslag till nya stater för departementen, som under de särskilda huvudtitlarna komma att framläggas, under anslagen till icke-ordinarie befattningshavare beräknats medel för bestridande av kostnader för renskrivning och tillfälliga biträden, vilka utgifter hittills bestritts av medel, anvisade från huvudtitlarnas allmänna expensanslag. Vid en jämförelse mellan kostnaderna för den nuvarande och den föreslagna organisationen böra givetvis sistberörda medel inräknas i de nuvarande kostnaderna. I jämförelsen böra likaledes medtagas vissa andra personalkostnader för departementen, som för närvarande utgå av arméns och marinens avlöningsanslag, kommittéanslag eller anslag till extra utgifter men som med den föreslagna organisationen komma att bortfalla eller bestridas av departementens avlöningsanslag. Med beaktande härav hava personalkostnaderna för den nuvarande organisationen, dyrtidstillägg medtagna, beräknats till 2,213,000 kronor.

Det ordinarie förslagsanslaget till utrikesdepartementet är för närvarande bestämt till 466,000 kronor, varjämte finnes uppfört ett extra anslag å 30,000 kronor till speciell handelsavdelning inom departementet. Härtill komma vissa personalkostnader, som nu bestridas av tredje huvudtitelns expensanslag men som framdeles skulle överflyttas till anslaget till departementet. Dessa kostnader torde kunna beräknas till 13,500 kronor. Sammanlagda personalkostnaderna för utrikesdepartementet enligt den nu gällande organisationen beräknas, inklusive dyrtidstillägg, uppgå till i avrundat tal 600,000 kronor.

Lägges härtill nyssnämnda kostnadsbelopp för övriga departement, erhålles såsom sammanlagda personalkostnader för Kungl. Maj:ts kansli enligt nu-

varande organisation ett belopp av 2,813,000 kronor. Totalkostnaden för departementen enligt det förslag, som nu framlägges, har, dyrtidstillägg medtagna, beräknats till i runt tal 2,433,000 kronor. Kostnadsminskningen uppgår sålunda till omkring 380,000 kronor. Utan beräkning av dyrtidstillägg blir kostnadsminskningen 333,000 kronor.

Härvid får jag emellertid erinra, att de i staterna nu uppförda anslagsposterna till vikariatsersättningar — tillhoppa 40,800 kronor — framdeles skola uteslutas och att de utgifter, som hittills bestritts av dessa anslagsposter, hädanefter skola avföras å förslagsanslagen till avlöningar till ordinarie tjänstemän utan någon ändring i fråga om beräkningsgrunderna för sistnämnda anslagsposter. Å andra sidan är att märka, att den marginal mot anslagsöverskridanden, som förefintligheten av anslagsposterna till vikariatsersättningar inneburit, delvis motsvaras av den nu förordade, rymligare beräkningen av anslagsposterna för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare.»

Departementschefen har slutligen till behandling upptagit en teknisk fråga, som rör ej endast statsdepartementen utan samtliga under allmänna civilförvaltningens avlöningsreglemente hörande verk. Frågan gäller, att särskilt förslag om ändring i den vid civila avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen ej skall behöva underställas riksdagen för varje gång jämkning sker beträffande befattning vid något verk. Då riksdagen i allt fall genom personalstaten bestämmer befattningarnas antal och tjänstebenämningar ävensom vederbörande lönegrader, har det synts vara fullt tillfredsställande, att Kungl. Maj:t på grund av ett allmänt bemyndigande för varje år fastställer de ändringar i tjänsteförteckningen, som föranledas av riksdagens beslut angående personalstaterna. Härigenom sker ingen reell ändring, endast den formella, att man i propositioner, utskottsutlåtanden och riksdagsskrivelser undgår en dubbel uppräknings av tjänsterna, i ena fallet med och i andra fallet utan angivet antal.

I anslutning härtill har Kungl. Maj:t synts jämväl böra erhålla bemyndigande att vidtaga de ändringar i avlöningsreglementet 5 § 1 och 2 mom. vilka föranledas av riksdagens beslut beträffande i dessa moment uppräknade tjänster, som tillsätts genom förordnande. På liknande sätt har redan tidigare förfarits, i det att, sedan riksdagen beslutat inrätta viss befattning av ifrågavarande slag, Kungl. Maj:t i utfärdad kungörelse förordnat om den formella ändringen av paragrafen. I allmänhet har grunden för en ändring i avlöningsreglementet jämväl i förevarande del synts bliva riksdagens beslut om befattningens uppförande i personalstaten för vederbörande verk.

Vid de ändringar i departementens personalorganisationer, som under vederbörande huvudtitlar föreslås, har i anslutning härtill icke framställts särskilt förslag om ändring i tjänsteförteckningen liksom ej heller av 5 § avlöningsreglementet.

Förslag rörande den vid civila avlöningsreglementet fogade tjänsteförteckningen.

Motioner.

I sammanhang med nu förevarande punkt i statsverkspropositionen har utskottet till behandling förehåft följande inom andra kammaren väckta, till utskottet remitterade motioner nämligen,

nr 216 av herr *A. Forssell*, som hemställt, att riksdagen måtte, med avslag å 1926 års statsverksproposition i nu förevarande delar, hos Kungl. Maj:t hemställa, att allsidig utredning i ämnet med därå grundade förslag måtte föreläggas 1927 års riksdag,

nr 234 av herr *K. V. Rydén*, vilken hemställt, att riksdagen måtte besluta, att innehavare av förordnanden inom statsdepartementen i succession efter statssekreterare och expeditionshefer skola bibehållas vid den ställning i lönehänseende, de för närvarande intaga, samt

nr 235 av *densamme*, vilken hemställt, att riksdagen måtte upptaga i 1926—1927 års budget samma stater och anslagsbelopp för de olika departementen inom Kungl. Maj:ts kansli, som beslutats för budgetåret 1925—1926.

I avseende å de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina framställningar, får utskottet hänvisa till motionerna.

**Utskottets
yttrande.**

Det nu framlagda förslaget beträffande statsdepartementen innebär dels vissa omgrupperingar av departementens arbetsuppgifter, dels betydande personalindragningar, dels ock vissa andra åtgärder avseende kostnadsminskning och ökad effektivitet i arbetet. Förslaget utgör det senaste ledet i de sedan några år tillbaka pågående försöken till ett systematiskt nedbringande av förvaltningskostnaderna för vinnande jämväl på detta område av de besparingar, som äro nödvändiga för att under nuvarande ekonomiska förhållanden kunna uppställa en statsbudget med nödig stadga och bärkraft. Ur denna principiella synpunkt måste förslaget hälsas med tillfredsställelse, även om i ej oväsentliga detaljer en enligt utskottets mening berättigad kritik kan resas mot detsamma. De ifrågasatta personalindragningarna äro högst betydande och det gäller givetvis att se till, att indragningar ej vidtagas i sådan utsträckning, att det inom kort visar sig nödvändigt att ånyo förstärka arbetskrafterna genom anställande av personal i icke-ordinarie befattning. Den olägenhet, som redan nu förspörjes av att med hänsyn till det pågående besparingsarbetet statstjänster i olika grader i stor utsträckning hållas vakanta och bestridas av t. f. befattningshavare, skulle härigenom väsentligen ökas och den påtalade anordningen — främmande för de konstitutionella grunderna för vår förvaltning och ur det praktiska arbetsresultatets synpunkt otillfredsställande — vinna en icke önskvärd utvidgning.

Herr Forssell har i sin ovanberörda motion, under framhållande av att den förebragta utredningen icke vore tillfredsställande vare sig beträffande omgrupperingen av departementens arbetsuppgifter eller i avseende å de ifrågasatta personalindragningarna, hemställt om avslag å förslaget samt begäran om ny utredning. Vad arbetsfördelningen vidkommer, har riks-

dagen, såsom ovan nämnts, avslagit Kungl. Maj:ts förslag till ny lag om statsdepartementen och lärer på grund härav ny utredning i ärendet och därav föranlett förslag kunna förväntas. Med hänsyn härtill skulle otvivelaktigt kunna göras gällande att, då möjlighet föreligger att inom en nära framtid departementsorganisationen kommer att förändras, rubbningar i staterna icke för närvarande borde vidtagas.

De skäl, som således kunna anföras till förmån för ett undanskjutande tills vidare av frågan, har utskottet dock icke funnit vara av den vägande art, att de böra föranleda till att nu, då från Kungl. Maj:ts sida ett beaktansvärt försök göres till systematiska och omfattande besparingsåtgärder inom centralförvaltningen, riksdagen på mera formella grunder skulle ställa sig avvisande mot att upptaga förslaget till realprövning. Även om en mera väsentlig omgruppering av ärendena eller t. o. m. förändrad departementsindelning inom en nära framtid kommer att vidtagas, lära svårigheterna att med hänsyn härtill jämka den personalorganisation, som nu må komma att beslutas, icke bliva allt för stora, särskilt om, på sätt utskottet nedan föreslår, övergångsstater för den övertaliga personalen komma till användning, vilken anordning givetvis underlättar erforderliga förflyttningar eller indragningar. Vad utredningen beträffar, har utskottet funnit, att densamma, kompletterad med av utskottet under hand inhämtade upplysningar, kan tjäna till grund för en granskning av lämpligheten av de föreslagna indragningsåtgärderna. Utskottet kan således icke tillstyrka herr Forssells ifrågavarande motion.

Herr Rydén har i sin ovanberörda motion II: 235 hemställt om fastställande för budgetåret 1926—1927 av de nuvarande staterna och anslagen för Kungl. Maj:ts kansli. Då detta förslag, såsom av motiveringen framgår, uteslutande är gjort i syfte att bereda möjlighet till erforderliga ändringar och jämkningar i Kungl. Maj:ts framställningar, torde motionen icke påkalla något utskottets yttrande i vidare mån än som innebäres i utskottets under punkterna angående de särskilda departementen framlagda förslag.

Utskottet övergår härefter till en mera detaljerad granskning av den av departementschefen framlagda planen för besparingsåtgärderna och följer därvid den ordning, i vilken de olika frågorna i statsrådsprotokollet behandlats.

Vad då först beträffar departementschefens uttalande om lämpligheten av att till minskning av departementens arbetsbörda och därigenom underlättande av personalindragningar genomföra viss *decentralisering* av mindre betydande ärendesgrupper från Kungl. Maj:t till vederbörande ämbetsverk, synes en sådan åtgärd väl befogad, och utskottet har intet att erinra mot de synpunkter, som av departementschefen lagts på denna fråga. Utskottet vill dock framhålla angelägenheten av att man går fram med en viss försiktighet vid avgörandet av vilka ärenden, som lämpligen

kunna decentraliseras. Särskilt vill utskottet fästa uppmärksamheten på den olägenhet, som i form av en icke ensartad författningstillämpning kan uppstå, därest olika myndigheter komma att var för sig slutligen handlägga samma grupper av ärenden. Enligt vad utskottet inhämtat, har man i sådant avseende en icke i allo gynnsam erfarenhet av den beslutanderätt beträffande ålderstillägg och uppflyttning i löneklass, som genom särskilda författningar under åren 1921 och 1922 tillagts olika ämbetsverk och myndigheter. Under förutsättning att nödig varsamhet i avseende å den ifrågasatta anordningen iakttages, har utskottet emellertid intet att mot densamma erinra.

Vidkommande *den direkta föredragningen* av vissa ärenden i statsrådsberedningen av tjänstemän från de centrala ämbetsverk, som handlagt ärendena på det förberedande stadiet — en anordning som redan nu i vissa fall tillämpas — synes intet vara att erinra mot att man fortgår på denna väg och eventuellt söker något utvidga användningen av detta föredragningssätt. Utskottet har visserligen ej förbisett de anmärkningar, som kunna göras mot det direkta föredragningssättet och som tagit sig uttryck i den kritik, som på sin tid kom de s. k. departementalkommitterades betänkande till del, men då departementschefen i nu förevarande sammanhang uttalat, att han icke ansett sig böra ingå på någon omorganisation av den centrala förvaltningen i riktning mot den av kommitterade föreslagna departementalreformen, har utskottet, med bemärkande av detta uttalande, ur nu förevarande synpunkt icke velat framställa någon anmärkning mot förslaget. Det bör dock ligga i sakens natur att, såsom av departementschefen även framhållits, anordningen måste hållas inom ganska snäva gränser, och någon nämnvärd besparing torde knappast vara att av densamma förvänta. Utskottet vill jämväl framhålla angelägenheten av att den direkta föredragningen icke anlitas i sådan utsträckning, att därigenom ämbetsverkens egentliga arbete försvåras och desorganiseras. I varje fall synes det lämpligt, att ämbetsverket självt har ett avgörande inflytande på frågan om vilken befattningshavare bör förordnas som föredragande.

Beträffande härefter frågan om sammanförande av de nuvarande anslagen för de olika departementen till gemensamma anslag för hela Kungl. Maj:ts kansli eller bibehållande av *särskilda stater* för departementen har departementschefen anslutit sig till sistnämnda anordning. Utskottet biträder den av departementschefen sålunda intagna ståndpunkten.

De fördelar, som skulle vara förenade med en gemensam stat för Kungl. Maj:ts kansli, har departementschefen ansett i huvudsak kunna vinnas genom en annan anordning — ändring på sådant sätt av det nuvarande förfarandet med befattningshavarnas utnämning till tjänst i visst departement, att *utnämningen sker endast till viss tjänst utan angivande av departement* och meddelande i sammanhang härmed av förordnande för den utnämnde att tillsvidare tjänstgöra i visst departement. Med en så-

dan anordning skulle önskemålen om underlättande av personalförflyttningar mellan departementen bliva tillräckligt tillgodosedda.

Utskottet har icke kunnat undgå att känna sig något tveksamt gentemot det sålunda framlagda förslaget. Det kan givetvis ifrågasättas, om icke avlöningsreglementets bestämmelser om skyldighet för befattningshavare att underkasta sig förflyttning i tillräcklig grad tillgodose behovet av att kunna verkställa önskvärda omplaceringar av tjänstemännen och om således den osäkerhet i tjänstgöringsförhållanden, som måste uppkomma genom utnämningsfrågans ordnande på sätt departementschefen föreslagit, kan anses uppvägas av fördelen av den ökade förflyttningsmöjligheten. På sätt av statsrådsprotokollet framgår, skulle denna också innebära, att, när ledighet uppstår å en befattning, densamma skulle under löpande budgetår kunna överflyttas till annat departement, där den kunde anses mera behöfvig, d. v. s. de av riksdagen fastställda staterna för departementen skulle av Kungl. Maj:t, åtminstone tills vidare, kunna ändras, låt vara att för definitiv ändring av personalstaterna riksdagens medverkan sedermera måste påkallas. En sådan anordning kan utskottet icke tillstyrka. Vad förslaget i övrigt beträffar, har utskottet emellertid, efter övervägande av de skäl, som tala för och emot detsamma, icke velat motsätta sig anordningens genomförande, detta dock med ett undantag, nämligen beträffande sättet för utnämningen av kansliråd. Dessa befattningshavare representera nämligen genom sin tjänsteålder och sin speciella kunskap och erfarenhet på vederbörande departements förvaltningsområde sammanhållningen och kontinuiteten inom detta område. Vid sådant förhållande synes det utskottet icke lämpligt att genom det förordade utnämningssättet öppna ökad möjlighet för förflyttning av kansliråd från det departement, där hans arbetskraft kan på bästa sätt göra sig gällande, till ett för honom främmande departement, som, i varje fall icke förr än efter en viss, antagligen icke så kort, tid, kan i full utsträckning tillgodogöra sig hans kunskaper och erfarenhet.

Utskottet anser sig alltså böra tillstyrka förslaget angående utnämningssättet med det undantag, att kansliråden böra utnämnas till tjänst i visst departement.

Vad departementschefen anfört angående ordnande av *rekryteringen* inom departementen har ej givit utskottet anledning till annan erinran än att det vill synas, som om i den nämnd, vilken skulle avgiva förslag till antagning av amanuensaspiranter, borde, förutom statssekreterare och expeditionsschefer, även beredas plats åt något eller några av de äldre, härför lämpliga kansliråden.

Vidkommande de tilltänkta omläggningarnas innebörd för de särskilda tjänstemannagrupperna har departementschefen först upptagit frågan om *föredragandena i regeringsrätten*. Detta ämne är i nu förevarande statsrådsprotokoll endast i största korthet berört och den egentliga utredningen

förekommer under vederbörande punkt i andra huvudtiteln (statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden den 7 januari 1926 sid. 10—21). Med hänsyn till att avgörandet av denna fråga utövar inflytande på organisationen av samtliga departementen och således är av en grundläggande betydelse för ärendet i dess helhet, har utskottet emellertid ansett sig böra redan här upptaga densamma till principiell behandling.

Det bör då först erinras, att närmaste anledningen till att frågan om ändrad anordning av föredragningen i regeringsrätten nu kommit upp, är den under de senare åren starkt ökade balansen av oavgjorda mål tillhörande regeringsrättens prövning och det alltmera trängande behovet att få denna balans avarbetad till rimliga proportioner. Chefen för justitiedepartementet har emellertid framhållit, att även med hänsyn till normala förhållanden en omläggning av föredragningsformen för regeringsrättsärendena syntes påkallad. Till vinnande av nämnda mål har nu först och främst ifrågasatts viss utsträckning av den nuvarande sessionstiden, varigenom till denna skulle läggas en tid motsvarande omkring 15 föredragningsdagar. Vidare skulle en koncentration av föredragningen ske på tjänstemän, som vore avsedda enbart för denna uppgift, men, då i vissa departement icke kunde beredas full sysselsättning för en befattningshavare, som uteslutande sysslade med regeringsrättsföredragning, skulle en och samma tjänsteman kunna förordnas att vara föredragande för mer än ett departement. Då det ansetts svårt eller omöjligt att rationellt fördela arbetsbördan, så länge föredragandena helt sorterade under olika departement, har man funnit dem böra inordnas under ett av departementen, justitiedepartementet. De nya föredragandena skulle tillsättas på förordnande på viss tid och icke såsom nu medelst fullmakt. Avlöningen skulle utgå enligt lönegraden B 30 — kansliråds — men i en klass lägre än om vederbörande vore ordinarie. Antalet föredragande beräknas till 9 och i anslutning härtill är under andra huvudtiteln äskat ett ordinarie förslagsanslag å 94,500 kronor till avlönande av föredragande i regeringsrätten. De i de olika departementen för denna föredragning för närvarande avsedda tjänsterna hava ur respektive stater uteslutits.

Slutligen torde böra erinras, hurusom departementschefen framhållit, att till vinnande av lättnad i regeringsrådets kontrolläsning av akterna föredragande borde, i den mån så visade sig lämpligt, upprätta fullständig föredragningspromemoria, innefattande allt, som är av relevans i målet.

För genomförande av den sålunda skisserade anordningen har ändring ansetts erforderlig av § 5 i lagen om Kungl. Maj:ts regeringsrätt den 26 maj 1909, däri stadgas, att föredragande i regeringsrätten skall efter Kungl. Maj:ts bestämmande vara ämbets- eller tjänsteman i det statsdepartement, vartill det ärende, som skall föredragas, enligt stadgad fördelning hörer; och har med anledning härav Kungl. Maj:t i proposition nr 8 föreslagit följande lydelse av första stycket av berörda paragraf: »Förordnande att inom veder-

börande departement bereda och inför regeringsrätten föredraga ärende meddelar Konungen». I med anledning härav avgivet utlåtande nr 4 har sammansatta stats- och första lagutskottet anfört bl. a., att utskottet delade departementschefens mening därom, att balansen av oavgjorda mål, tillhörande regeringsrättens prövning, numera nått en sådan storlek, att för dess nedbringande särskilda åtgärder måste komma under övervägande, ävensom att dessa åtgärder borde inriktas på befordrandet av en snabbare behandling av målen i regeringsrätten. Likaså funne utskottet det otvivelaktigt, att för vinnande av sådan snabbare behandling en utsträckning av föredragningen inom regeringsrätten och ett lämpligt ordnande av föredragandenas arbete måste vara av stor betydelse. Den föreslagna lagändringen innebure endast, att Konungen vid förordnande av föredragande i regeringsrätten icke vidare skulle vara med sitt val bunden vid ämbets- eller tjänstemän inom visst departement. Särskilt med hänsyn till den betydliga olikhet, som departementen emellan rådde med avseende på antalet regeringsrättsärenden, torde den föreslagna lagändringen komma att i sin mån främja strävandet att vinna den snabbare behandling av regeringsrättsärendena, som åsyftats. Då utskottet tillstyrkte propositionen, förutsatte utskottet, att vid ärendenas beredning till föredragning och avgörande i regeringsrätten den administrativa erfarenheten från förvaltningens skiftande områden fortfarande bleve i nödig grad företrädd, såsom syftet torde hava varit med det ifrågavarande lagrummets nuvarande lydelse.

Under åberopande av vad det sammansatta utskottet i berörda utlåtande anfört, har riksdagen i skrivelse den 3 mars 1926, nr 59, för Kungl. Maj:t anmält, att nämnda proposition av riksdagen bifallits.

För egen del vill utskottet till en början framhålla, att det icke torde kunna förnekas, att den ifrågasatta anordningen med föredragande, som uteslutande ägna sig åt föredragningsarbetet och äro sammanförda under ett och samma departement, skulle kunna visa sig väl lämpad för det närmaste ändamålet med omorganisationen — balansens avarbetande. De bästa till buds stående arbetskrafterna från såväl departementen som förvaltningen i övrigt och jurisdiktionen komme givetvis att förordnas till ifrågavarande uppdrag och arbetsprodukten skulle härigenom kunna uppdrivas till högsta möjliga mått. Utskottet har emellertid å andra sidan funnit, att förslaget måste anses behäftat med sådana olägenheter, att utskottet i trots av dess påpekade fördelar ansett sig icke kunna tillstyrka detsamma. Den huvudinvändning, som måste göras mot detsamma, är, att själva grundförutsättningen för den nuvarande anordningen av föredragningen — föredragandens intima kontakt med administrationen i övrigt, sådan densamma i praktiken gestaltar sig — genom koncentrationen till justitiedepartementet komme att elimineras och föredragningen, till nackdel för de reala synpunkterna, erhålla en mera formellt juridisk betoning. Denna synpunkt har också, såsom ovan erinrats, blivit av riksdagen i dess skri-

velse nr 59 antydd, ehuru riksdagen i det sammanhang, varom då var fråga, icke haft anledning närmare ingå på själva organisationsfrågan. Anordningen med ett komplex av föredragande, sorterande under justitiedepartementet, har en stark likhet med nedre justitierevisionens ställning i förhållande till högsta domstolen, en likhet, som blir så mycket mer framträdande, om den av departementschefen i utsikt ställda utförliga promemorieskrivningen införes. I sistnämnda hänseende vill utskottet emellertid hava uttalat, att upprättande av promemorior av den omfattning, som förekommer vid föredragningar inför högsta domstolen, icke varit vid regeringsrättens inrättande avsett och att sådant ej heller hädanefter synes böra påkallas annat än i ett eller annat fall, där särskilda omständigheter kunna anses motivera vidlyftigare promemorior. Överhuvudtaget vill utskottet framhålla, att en organisation, kopierad på nedre justitierevisionen, icke kan anses lämplig på förevarande område.

Härtill kommer, att en följd av förslagets genomförande torde bliva, att de bästa arbetskrafterna komma att ryckas från det administrativa arbetet i egentlig mening och att svårigheter komma att yppa sig, när det gäller att efter slutat förordnande som föredragande placera vederbörande i annan statstjänst — svårigheter som kunna befaras leda till ett förskjutande av den normala befordringsgången inom departementen.

De fördelar, som enligt riksdagens uttalande äro förbundna med ovanberörda lagändring, kunna emellertid enligt utskottets mening utnyttjas på annat sätt än som nu föreslagits.

Utskottet har härvid tänkt sig, att föredragande visserligen allt fortfarande skulle tillhöra visst departement, men att Kungl. Maj:t skulle vara oförhindrad att på föredragning av vederbörande departementschef till uppdraget förordna vilken tjänsteman som helst, som funnes härtil lämplig — kansliråd, kanslisekreterare, amanuens eller befattningshavare utanför statsdepartementen — således även tjänsteman i annat departement, vilken då i förevarande hänseende komme att tillhöra det departement, där förordnandet meddelades. För beredande av nödiga avlöningsmedel för bestridande av såväl föredragningen som eventuellt annat mera kvalificerat arbete föreslår utskottet uppförande i vissa departement av en ordinarie förste kanslisekreteraretjänst, nämligen i social-, kommunikations-, ecklesiastik- och handelsdepartementen. Föredraganden i sistnämnda departement synes även kunna ombesörja föredragningen i jordbruksdepartementet. Beträffande justitiedepartementet synes föredragningen där icke vara av större omfattning än att den bör kunna utföras av departementets personal utan att särskilda medel behöva därför beräknas. I försvarsdepartementet skulle anställas en extra föredragande. Vidkommande finansdepartementet har utskottet ansett att, med hänsyn till den mycket stora balansen och den omfattande föredragning, som även efter dennas avarbetande där kan väntas förekomma, böra avses en kanslirådstjänst och en förste kanslisekreteraretjänst samt tillsvidare två extra

föredragande. Det torde nämligen icke böra förbises, att den nuvarande stora anhopningen av besvärsmål i finansdepartementet kan antagas vara efterdyningar av kristiden och att de numera inträdda mera normala förhållandena i beskattningshänseende så småningom skola göra sig gällande i en nedgång av de till departementet inkommande målen. Utskottet kan icke finna annat än att den av utskottet således förordade anordningen skall komma att visa sig väl ägnad att befordra det mål, man med Kungl. Maj:ts förslag velat vinna, i det att behovet av rörlighet på tjänsterna är i ej mindre grad än i sistberörda förslag beaktat samtidigt som den önskvärda kontakten med administrationen i övrigt bibehålles.

Slutligen vill utskottet, som med tillfredsställelse beaktat regeringsrättens avsikt att något öka antalet föredragningsdagar per år, ifrågasätta, huruvida icke en undersökning borde verkställas i fråga om möjligheten att även genom ändringar och omläggningar av formerna för arbetet inom regeringsrätten vinna ökat arbetsresultat. Då det emellertid lär kunna antagas, att Kungl. Maj:t icke underlåter att hava sin uppmärksamhet riktad på denna angelägenhet, har utskottet ansett sig icke böra i vidare mån än som skett beröra frågan.

Beträffande föredragandenas ställning i avlöningshänseende har, såsom nämnts, Kungl. Maj:t föreslagit, att föredragandena såsom extra kansliråd skulle hänföras till lönegraden B 30. Utskottet kan emellertid icke finna, att en så hög placering är av omständigheterna påkallad. Till uppdraget torde i allmänhet komma att förordnas yngre tjänstemän, för vilka även en något lägre avlöning än den av Kungl. Maj:t föreslagna måste anses fullt skälig. Det bör ej heller förbises, att förordnande av ifrågavarande slag kan betraktas som en så betydande merit, att det redan ur denna synpunkt bör vara vederbörande angeläget att erhålla uppdraget. I anslutning till denna sin uppfattning har utskottet, på sätt ovan omförmälts, ansett, att utgångspunkten för avlöningens bestämmande bör vara lönen för förste kanslisekreterare, dock med vissa modifikationer betingade dels av de olika lönegrader, som de förordnade kunna tillhöra, dels ock av att i allmänhet den förordnade ansetts böra beredas någon förhöjning av sin förut innehavda avlöning. Utskottet har således tänkt sig att föredragandena skulle åtnjuta avlöning i endera av lönegraderna B 26 eller B 28 i enlighet med de grunder, som angivas i nedanstående punkter.

1) Befattningshavare i någon av lönegraderna B 26—B 28, däri inräknade även befattningshavare å extra stat, som förordnas såsom föredragande i regeringsrätten, erhåller under tiden för sådant förordnande, avlöning enligt B 28.

2) Befattningshavare i lönegrad under B 26, däri inräknade befattningshavare å extra stat och övrig icke-ordinarie personal, erhåller avlöning enligt B 26.

3) Därest lägsta löneklassen i de respektive lönegraderna B 28 och B 26 är minst två löneklasser högre än den löneklass, befattningshavaren förut tillhör, placeras han i denna lägsta löneklass. I annat fall äger han åtnjuta lön enligt löneklass, som är två klasser högre än den, han skulle hava innehaft, om han kvarstått i sin förutvarande befattning, dock ej utöver högsta löneklassen i de respektive lönegraderna.

4) För uppflyttning i löneklass i de båda nämnda lönegraderna tillämpas de vanliga reglerna.

5) Därest Kungl. Maj:t till föredragande förordnar befattningshavare i lönegrad över B 28, skall denne, utan hinder av ovan angivna avlöningsgrunder, under förordnandet uppbära sin redan innehavande lön eller arvode motsvarande denna lön.

6) Nuvarande föredragande, som från och med den 1 juli 1926 förordnas till ifrågavarande uppdrag, skall, så länge det nya förordnandet varar, icke lida minskning i den till honom vid slutet av budgetåret 1925—1926 för föredragningen utgående ersättningen.

Utskottet har vidare för beredande åt föredragandena av ytterligare en förmån ansett skäligt, att de vid eventuell befordran till tjänst i lönegraden B 30 må för lönetur i denna grad tillgodoräkna sig tiden för nu ifrågavarande förordnande.

Beträffande de närmare avlöningsbestämmelser, som må visa sig erforderliga, synes Kungl. Maj:t böra erhålla bemyndigande att meddela sådana i huvudsaklig anslutning till ovan angivna allmänna grunder.

De belopp, som erfordras för genomförande av avlöningsbestämmelserna i de departement, där ordinarie tjänst är för ändamålet å staten uppförd, böra avföras, även till den del de må överskjuta avlöningen vid denna tjänst, å anslaget till avlöande av ordinarie befattningshavare.

Beträffande avlöningen till de extra föredragandena har utskottet beräknat erforderliga medel med utgångspunkt från avlöningen i näst högsta löneklassen i B 26, d. v. s. löneklass 28.

Vad härefter angår chefens för finansdepartementet allmänna uttalanden angående de tilltänkta indragningarnas innebörd i övrigt, hava desamma icke givit utskottet anledning till erinran.

Försök med inrättande av en *skrivcentral* synes utskottet välbetänkt, liksom ock det torde vara lämpligt att, på sätt departementschefen ifrågasatt, vid nyantagning av vaktpersonal försöksvis övergå till *anställande av yngre, speciellt för budskickning lämplig icke-ordinarie personal*. För-siktigheten synes dock bjuda, att åtminstone till en början denna anställningsform gives en rätt begränsad omfattning.

Förslaget beträffande *anslagen till icke-ordinarie befattningshavare* innebär, att desamma skulle anvisas å departementens stater såsom en enda anslagspost av förslagsanslags natur men sönderfalla i följande tre under-avdelningar:

grundlöner till e. o. tjänsteman, bestämt belopp;
avlöningsförhöjningar till e. o. tjänstemän, förslagsvis anvisat belopp;
extra befattningshavare, renskrivning, övertidsersättning, läkarevård
m. m., bestämt belopp.

Utskottet har icke annat att erinra häremot, än att, då i tredje posten upptagas vissa enligt givna författningsbestämmelser automatiskt utgående utgifter såsom läkarevård, begravningshjälp m. m. och således risk föreligger, att det anvisade bestämda beloppet skall överskridas, dylika utgifter böra överföras till den andra, förslagsvis anvisade posten.

Förslaget om uteslutande av de nuvarande *anslagen till vikariatsersättningar* och dessa ersättningsars bestridande från anslagen till avlöande av ordinarie befattningshavare har icke givit utskottet anledning till erinran.

Beträffande härefter frågan om sättet för *övergången till den nya organisationen* kan utskottet icke biträda Kungl. Maj:ts förslag om att samtliga övertaliga befattningshavare skulle uppföras å indragningsstat, därvid vissa befattningshavare fortfarande skulle äga tjänstgöringsskyldighet, andra däremot vara tjänstefria. Placering på indragningsstat med tjänstgöringsskyldighet måste anses vara en principiellt oegentlig anordning, som, om den än i något enstaka fall redan förekommer, icke bör vinna ökad tillämpning. Utskottet har i stället ansett, att övergången lämpligen bör ordnas på följande sätt.

Samtliga de befattningshavare, som genom av utskottet under de särskilda departementen förordade indragningarna bliva övertaliga, uppföras antingen på övergångsstat för respektive departement eller å indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet. Till sistnämnda grupp hänföres först och främst de tjänstinnehavare, som vid ingången av budgetåret 1926—1927 innehava en levnadsålder, som med högst två år understiger den för erhållande av pension stadgade åldern.

Enligt vad utskottet inhämtat, utgöras dessa av 2 kansliråd och 1 kanslibitråde. Återstående befattningshavare uppföras å övergångsstat under sina respektive departement.

Av dessa, tillhopa 22, därav 4 kansliråd, 4 förste kanslisekreterare, 6 andre kanslisekreterare (kanslisekreterare å gammal stat), 1 kansliskrivare och 2 biträdesbefattningar samt 2 förste expeditionsvakter och 3 expeditionsvakter, skall Kungl. Maj:t dock äga överflytta på indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet ytterligare högst 7 befattningshavare, därav 2 kansliråd, 2 förste kanslisekreterare, 2 andre kanslisekreterare (kanslisekreterare å gammal stat) och 1 förste expeditionsvakt. Härvid bör märkas att, då det kan förekomma att i ett visst departement finnes en befattningshavare, vilkens överflyttande på indragningsstat är önskvärt, men att å detta departements övergångsstat ej är uppförd någon motsvarande tjänst, Kungl. Maj:t bör äga att genom erforderliga omflyttningar av tjänster från ett departements ordinarie stat till ett annat departements över-

gångsstat och tvärtom bereda möjlighet till överförande av viss befattningshavare å indragningsstat.

Vidkommande de grunder, som skola följas vid överförandet å indragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet, har vad departementschefen i sådant avseende uttalat icke givit utskottet anledning till annan erinran, än att, då en levnadsålder av 60 år för manliga tjänstemän uppställts såsom den gräns, vid vilken överflyttning i allmänhet borde ske, det vill synas, som om denna regel näppeligen kan tillerkännas någon större allmängiltighet, utan att man fastmera kan tänka sig många fall, där densamma icke bör komma i tillämpning.

Departementschefen har med utgångspunkt från att avlöningen för vissa övertaliga befattningshavare med tjänstgöringsskyldighet skulle bestridas från indragningsstaten uttalat, att så borde förfaras i första hand beträffande befattningshavare, som vore ständigt eller mera varaktigt sjuklediga samt ifråga om tjänstemän, som till följd av årligen återkommande anställning hos riksdagens utskott eller av jämförlig anledning plägade regelbundet åtnjuta full tjänstledighet under en avsevärd del av året. I anledning av vad sålunda förekommit, har utskottet, ehuru med dess förslag till ordnande av övergången till den nya organisationen placering å indragningsstat med tjänstgöringsskyldighet icke skulle förekomma, i allt fall icke velat underlåta att med bestämdhet uttala, att tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer ur det allmännas synpunkt är fullt ut lika viktig som annan statstjänst, och att därför inga anordningar vare sig av här angiven eller annan art må vidtagas, som äro ägnade att för riksdagen eller dess nyss angivna delegationer försvåra erhållandet av de tjänstemän, som av dem må anses önskvärda.

Vad beträffar avlönings- och pensionsförmåner för den å indragningsstat uppförda personalen har utskottet intet att erinra mot vad i sådant avseende föreslagits.

Vidkommande slutligen herr Rydén's i ovanberörda motion II: 234 framställda förslag att tjänstemän förordnade i succession efter statssekreterare och expeditionschefer skola bibehållas vid den löneställning, de för närvarande intaga, synas visserligen beaktansvärda billighetsskäl kunna tala för en sådan anordning, men ett generellt medgivande av föreslaget innehåll anser sig utskottet dock, med hänsyn till de vidsträckta konsekvenser detsamma kan tänkas medföra, icke kunna tillstyrka. Det bör nämligen icke förbises, att förordnanden, som i avseende å varaktighet och avlöningsförhållanden äro principiellt jämförliga med de nu ifrågavarande förordnandena, i icke ringa omfattning förekomma inom åtskilliga andra förvaltningsområden. Utskottet har därför ansett lämpligast att vid behandlingen av departementens stater för varje särskilt där förekommande fall av förordnande av förevarande eller därmed jämförlig art pröva, huruvida den föreslagna förmånen bör vederbörande beredas; och kommer utskottet

alltså att under följande punkter framlägga de förslag, vartill prövningen givit anledning.¹

Förslaget om rätt för Kungl. Maj:t att i *tjänsteförteckningen* vid avlöningsreglementet vidtaga de ändringar, som föranledas av riksdagens beslut angående personalstaterna, anser sig utskottet böra biträda.

Vad departementschefen i övriga, här ovan ej vidrörda delar uttalat, har ej givit utskottet anledning till särskilt yttrande.

I jämförelse med Kungl. Maj:ts förslag företer utskottsförslaget följande

ökning:	minskning:
Regeringsrättsföredragningen:	Regeringsrättsföredragningen:
1 kansliråd 11,460	9 extra kansliråd 94,500
8 förste kanslisekreterare 76,320 87,780	Justitiedepartementet:
Justitiedepartementet:	$\frac{1}{2}$ förste amanuensarvode 2,298
$\frac{1}{2}$ andre amanuensarvode 2,052	Kommunikationsdepartementet:
Kommunikationsdepartementet:	• 1 expeditionschef 15,000
1 kansliråd 11,460	Ecklesiastikdepartementet:
Ecklesiastikdepartementet:	$\frac{1}{2}$ andre amanuensarvode 2,052
1 andre kanslisekreterare 7,212	Summa kronor 113,850.
1 e. o. expeditionsvakt... 2,364	
Summa kronor 110,868.	

Skillnad: minskning kronor 2,982.

Anm. Härvid har bortsetts från de förändringar i staterna för justitie- och ecklesiastikdepartementen, som uteslutande innebära överflyttning av personal från det förra till det senare departementet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Forssells motion II: 219,

1) godkänna de av utskottet här ovan förordade grunder i fråga om sättet för genomförandet av indragningen av övertaliga befattningar vid statsdepartementen ävensom de av utskottet angivna riktlinjer i övrigt för den föreslagna omläggningen av departementens stater;

2) bemyndiga Kungl. Maj:t att i anslutning till de av utskottet föreslagna allmänna grunder för avlöning åt föredragandena i regeringsrätten meddela de närmare bestämmelser i ämnet, som må visa sig erforderliga.

3) besluta, att de befattningshavare, som i enlighet med de under 1) angivna grunder överföras till allmänna indragningsstaten, skola vara berättigade att åtnjuta lön enligt avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451), dock med skyldighet för dem att, i den händelse de efter förflyttning till indragningsstaten erhålla annan ordinarie tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat, i allo frånträda avlöningsförmånerna å indragningsstaten, såvida de understiga eller äro lika med de nya avlöningsförmånerna, samt, därest avlöningsförmånerna å indragningsstaten överstiga berörda nya avlöningsförmåner, vidkännas mot de senare svarande avdrag;

4) medgiva, att lön och vikariatsersättning till icke-ordinarie tjänsteman, som uppehåller ordinarie befattning, å vilken avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) är tillämpligt, må, där särskilt anslag till vikariatsersättningar icke är för vederbörande verk anvisat, utgå från anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän;

5) bemyndiga Kungl. Maj:t att i avlöningsreglementet den 22 juni 1921 (nr 451) 5 § 1 och 2 mom. ävensom i den vid reglementet fogade tjänsteförteckningen vidtaga de ändringar, som föranledas av riksdagens genom fastställande av vederbörande personalstater eller eljest meddelade beslut.

B) att herr Rydéns ovanberörda motioner II: 234 och 235 må anses besvarade med vad utskottet här ovan anfört.

II.

Justitiedepartementet.

1:o Kungl. Maj:t har under andra huvudtiteln (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementens-ärenden för den 7 januari 1926) föreslagit riksdagen att
dels bestämma antalet ordinarie befattningar i justitiedepartementet på följande sätt:

Justitiedepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.

Befattning	Lönegrad
<i>Kansliavdelningen.</i>	
1 statssekreterare och expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlösningsreglementet	—
3 kansliråd	B 30
2 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21

Lagavdelningen.

1 statssekreterare och chef för lagavdelningen, arvode enligt 5 § i avlösningsreglementet	—
1 ledamot å lagavdelningen, arvode enligt 5 § i avlösningsreglementet	—
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibiträde	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4

För tjänstgöring i statsrådsberedningen.

1 förste expeditionsvakt	B 7
1 expeditionsvakt	B 5;

dels godkänna följande stat för justitiedepartementet, att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 155,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattninghavare m. m.,	»
förslagsanslag	33,300

Summa förslagsanslag kronor 188,800;

dels ock höja det i riksstaten under andra huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp 157,800 kronor med 31,000 kronor till 188,800 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 2—9 i statsrådsprotokollet.

Nu gällande *stat* för justitiedepartementet har följande utseende:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor	140,300
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	»	2,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	»	15,000
Summa förslagsanslag		kronor 157,800.

Antalet ordinarie befattningar i departementet är bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
<i>Kansliavdelningen:</i>	
1 statssekreterare och expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
1 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
andre kanslisekreterare	B 21

Lagavdelningen:

1 chef för lagavdelningen, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 ledamot å lagavdelningen, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 förste kanslisekreterare (med tjänstgöring även å kansliavdelningen)	B 26
1 andre kanslisekreterare (med tjänstgöring även å kansliavdelningen)	B 21
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibiträde	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4

För tjänstgöring såsom statsberedningens expeditionsvakter:

2 förste expeditionsvakter	B 7
1 expeditionsvakt	B 5.

För den i personalstaten under lagavdelningen upptagna andre kanslisekreteraren, vilken uppehåller tjänst som sekreterare hos fångvårdsstyrelsen,

finnes icke någon vikarie förordnad. Härtill har hänsyn tagits vid beräklandet av den i staten för departementet nu uppförda posten för avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Såsom förut nämnts, skulle vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag de nu på ecklesiastikdepartementets handläggning ankommande kyrkoärendena överflyttas till justitiedepartementet. Som följd härav skulle enligt det under nu förevarande punkt framlagda förslaget sistnämnda departements kansliavdelning förstärkas med samtliga befattningar å ecklesiastikdepartementets kyrkobyrå eller med ett kansliråd, en förste kanslisekreterare, en andre kanslisekreterare samt en halvtids förste amanuens och två halvtids andre amanuenser ävensom en extra kansliskrivare, varjämte från ecklesiastikdepartementets yrkesskolebyrå skulle överflyttas ett extra kontorsbiträde.

Vad kansliavdelningen i övrigt beträffar, har någon ändring i personaluppsättningen för de ordinarie tjänstemännens del syntts icke kunna äga rum.

Beträffande frågan om lagavdelningens befattningshavare har departementschefen först upptagit till behandling spörsmålet om en fastare organisation av denna avdelnings verksamhet.

De för närvarande å lagavdelningen fast anställda befattningshavarna utgöras av chefen för avdelningen, ledamoten å avdelningen, en förste kanslisekreterare och en amanuens.

Enligt det nu föreliggande förslaget skulle lagavdelningen utökas med ytterligare två ledamöter, för vilkas avlöning (12,000 kronor för envar) anslag beräknats å extra stat. Hemställen härom har gjorts under punkt 2 av andra huvudtiteln. Härigenom skulle behovet av extra arbetskrafter inom lagavdelningen, för vilkas avlöande kommittéanslaget hittills anlitas, kunna begränsas. Därest två nya ledamöter å lagavdelningen förordnades, har sålunda nyssnämnda anslag ansetts kunna nedbringas med ett belopp av i runt tal 30,000 kronor. Vidare skulle, därest den ene av ledamöterna toge viss befattning med redigerandet av Svensk författningssamling, den å lagavdelningen placerade förste kanslisekreteraren bliva överflödig och dennes befattning sålunda indragas. Indragning skulle jämväl ske av den sedan flera år ej uppehållna andre kanslisekreterartjänsten å lagavdelningen.

I detta sammanhang har upptagits ytterligare en fråga, som har avseende å lagavdelningen, nämligen angående lagavdelningschefens tjänstetitel. Någon sådan titel tillkommer ej för närvarande chefen för lagavdelningen i denna hans egenskap. Vid den uppdelning av justitiedepartementet på två huvudavdelningar, som genomfördes med 1917 års departementalreform, beslöt visserligen riksdagen, att den ifrågavarande befattningshavaren skulle i avlöningsstaten uppföras endast under benämningen »chef för lagavdelningen» (se riksdagens skrivelse 1917 nr 373, sid. 14). Då han emellertid städse varit placerad i statssekreterares

löneställning och med avseende å det för justitiedepartementet så viktiga lagstiftningsarbetet utövar en statssekreterares verksamhet, har det synts departementschefen riktigtast, att lagavdelningens chef erhåller benämningen »statssekreterare och chef för lagavdelningen».

Vad den för departementets båda avdelningar gemensamma ordinarie personalen beträffar, har någon minskning i de kvinnliga tjänstemännens antal ansetts icke kunna vidtagas. I fråga om expeditionsvakterna har indragning av en förste expeditionsvakt vid statsrådsberedningen föreslagits.

I fråga om de icke-ordinarie befattningshavarna har avlöning för justitiedepartementets del beräknats för en förste och en andre amanuens, båda med heltidstjänstgöring, två första och två andra amanuenser med halvtidstjänstgöring, en kansliskrivare, ett kontorsbiträde och en expeditionsvakt. Sammanlagda grundavlöningen för dessa befattningshavare uppgår till 23,880 kronor, varjämte avlöningsförhöjningar beräknats med tillhoppa 1,392 kronor. För extra befattningshavare, renskrivning m. m. skulle erfordras ett anslag, som för avjämnande av anslagets slutsumma ansetts böra bestämmas till 8,028 kronor. Genom uppförandet av denna anslagspost å departementets stat skulle beredas motsvarande avlastning från andra och åttonde huvudtitlarnas allmänna expensanslag.

*Utskottets
yttrande.*

Såsom förut erinrats, har frågan om överflyttande av kyrkoärendena från ecklesiastik- till justitiedepartementet på grund av riksdagens ståndpunkt till denna fråga förfallit. Till följd härav bör det för justitiedepartementets kansliavdelning föreslagna antalet ordinarie befattningshavare minskas med de arbetskrafter, som avsetts för kyrkoärendenas handläggning inom detta departement eller med 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare.

Någon ändring i övrigt i fråga om personaluppsättningen å sagda avdelning inom departementet skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag icke äga rum. Häremot har utskottet icke haft något att erinra. Utskottet förutsätter emellertid, att någon särskild personal för föredragning i regeringsrätten av ärenden från departementet icke beräknas utan att denna föredragning kan ombesörjas av de för avdelningen avsedda befattningshavarna.

Å lagavdelningen skulle enligt Kungl. Maj:ts förslag å extra stat uppföras 2 nya ledamöter. Den ena av dessa skulle hava att taga viss befattning med redigerandet av Svensk författningssamling, varigenom den å avdelningen nu placerade förste kanslisekreteraren skulle kunna för framtiden undvaras. Med hänsyn till bland annat beskaffenheten av det arbete, som sålunda skulle komma att åvila den ene av ifrågavarande ledamöter, har utskottet visserligen icke kunnat undgå att hysa viss tveksamhet rörande behövligheten av båda befattningarnas inrättande. Utskottet

har emellertid efter övervägande funnit sig icke böra motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Jämväl den föreslagna ställningen i lönehänseende för befattningshavarna i fråga har utskottet ansett sig kunna tillstyrka.

Vidare skulle enligt förslaget 1 andre kanslisekreterartjänst å lagavdelningen, som för närvarande icke uppehålles, avföras ur staten. Förslaget i denna del har ej heller givit utskottet anledning till erinran.

I detta sammanhang har utskottet till prövning förehått det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget att tilldela chefen för lagavdelningen tjänstetiteln statssekreterare. Detta förslag har utskottet icke kunnat biträda. Utskottet vill erinra om, att riksdagen vid statssekreterarinstitutionens inrättande år 1917 motsatte sig av Kungl. Maj:t då framlagt förslag att tilldela chefen för lagavdelningen samma titel som de nya befattningshavarna.

Vad vidare angår den för departementet gemensamma ordinarie personalen, har Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring än att 1 förste expeditionsvakt med tjänstgöring vid statsrådsberedningen skulle indragas. Förslaget härutinnan har icke föranlett erinran från utskottets sida.

Vidkommande härefter den icke-ordinarie personalen, torde medel böra beräknas för avlönande av 1 förste amanuens med heltidstjänstgöring och 3 andre amanuenser med halvtidstjänstgöring, varav 1 avsedd att biträda den befattningshavare, vilken förordnas att föredraga regeringsrättsärenden, ävensom 1 expeditionsvakt. Anslagsposten till extra befattningshavare, renskrivning m. m., som i Kungl. Maj:ts förslag med hänsyn till kyrkoärendenas överflyttande till justitiedepartementet beräknats till 8,028 kronor, torde böra upptagas med 5,000 kronor.

Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare torde på grund härav beräknas sålunda:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst	kronor	12,390
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän m. m., förslagsvis	»	726
Extra befattningshavare, renskrivning m. m., högst	»	5,000

Förslagsanslag kronor 18,116,

vilket belopp torde böra avrundas till 18,200 kronor.

Vad slutligen angår övergången till den nya organisationen, skulle vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit följande ordinarie befattningar indragas, nämligen 1 förste kanslisekreterare, 1 andre kanslisekreterare och 1 förste expeditionsvakt. Då ingen av dessa befattningar för närvarande är vakant, torde i enlighet med de principer för övergången till den nya organisationen, som utskottet förut förordnat, samtliga dessa tjänster uppföras å övergångsstat och å sådan stat beräknas ett anslag av i runt tal 20,100 kronor.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må,

a) bestämma antalet ordinarie befattningar i justitiedepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
------------	----------

Kansliavdelningen.

1 statssekreterare och expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
1 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
2 andre kanslisekreterare	B 21

Lagavdelningen.

1 chef för lagavdelningen, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 ledamot å lagavdelningen, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—

1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibitråde	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4

För tjänstgöring i statsrådsberedningen.

1 förste expeditionsvakt	B 7
1 expeditionsvakt	B 5;

b) besluta, att å övergångsstat för justitiedepartementet skola från och med den 1 juli 1926 uppföras följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 förste kanslisekreterare	B 26
1 andre kanslisekreterare	B 21
1 förste expeditionsvakt	B 7;

c) godkänna följande ordinarie stater för justitiedepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 127,300
Avlöningar till icke-ordinarie befatt- ningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	» 18,200
<i>Förslagsanslag</i> kronor 145,500;	

B. Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 20,100;
samt	
d) höja ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli från dess nuvarande belopp	kronor 157,800
med.....	» 7,800
till	» 165,600.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för den 7 januari 1926) att till avlöning av två extra ledamöter å lagavdelningen i justitiedepartementet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag å 24,000 kronor.

Extra ledamöter å lagavdelningen.

Under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört får utskottet hemställa,

Utskottets yttrande.

att riksdagen må till avlöning av två extra ledamöter å lagavdelningen i justitiedepartementet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag å 24,000 kronor.

3:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för den 7 januari 1926) att till avlöning av föredragande i regeringsrätten i riksstaten under andra huvudtiteln uppföra ett ordinarie förslagsanslag å 94,500 kronor.

Föredragande i regeringsrätten.

I sammanhang härmed har utskottet till behandling förehått en inom första kammaren av herr *Luterkort* väckt motion, nr 127, vari hemställts, *dels* att vad Kungl. Maj:t under andra huvudtiteln och rubriken »Föredragande i regeringsrätten» föreslagit icke måtte av riksdagen bifallas; *dels* att, under förutsättning av bifall till denna hemställan, i riksstaten för budgetåret 1926—1927 måtte under vederbörande huvudtitlar

uppföras enahanda anslag till föredragande i regeringsrätten, som varit uppförda i den för budgetåret 1925—1926 av riksdagen antagna stat;

dels ock att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning rörande ordningen för beredande och föredragning av ärenden i regeringsrätten samt för 1927 års riksdag framlägga det förslag, vartill sådan utredning kan giva anledning.

*Utskottets
yttrande.*

Under erinran om vad utskottet under avdelning I (de allmänna grunderna för förslaget) anfört ifråga om ordnandet av föredragningen i regeringsrätten och regeringsrättsföredragandenas ställning hemställer utskottet,

a) att Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke måtte vinna riksdagens bifall; samt

b) att herr Luterkorts förevarande motion, I: 127, må anses besvarad genom vad utskottet förut anfört och hemställt.

III.

Försvarsdepartementet.

*Försvars-
departe-
mentets
avdelning av
Kungl. Maj:ts
kansli.*

Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för den 7 januari 1926) att

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare i försvarsdepartementet på följande sätt:

Befattning

Lönegrad

Kansliavdelningen.

1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
4 kansliråd	B 30
2 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
4 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
3 kontorsbiträden	B 4

Kommandoexpeditionerna.

1 chef för lantförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 chef för sjöförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 expeditionsvakter	B 5;

dels godkänna följande stat för försvarsdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 193,900
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	
å kansliavdelningen, <i>förslagsanslag</i>	» 22,600
Arvoden till viss personal å kommandoexpeditionen	» 21,180
	<hr/>
	Summa kronor 237,680;

dels ock minska ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 271,500 kronor, med 33,820 kronor till 237,680 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 7— 10 i statsrådsprotokollet.

Nu gällande *stat* för försvarsdepartementet upptager följande anslagsposter:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 244,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 6,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ...	» 21,500
	<hr/>
	Summa kronor 271,500.

Antalet ordinarie befattningshavare i departementet är bestämt på följande sätt:

Befattning!	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 chef för lantförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 chef för sjöförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
6 kansliråd	B 30
5 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
5 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5

Befattning	Lönegrad
3 kontorsbiträden	B 4
1 förste expeditionsvakt å lantförsvarets kommandoexpedition	B 7
1 expeditionsvakt å sjöförsvarets kommandoexpedition	B 5.

En av de i förestående förteckning upptagna förste kanslisekreterartjänsterna, vars ordinarie innehavare är förordnad å högre befattning, uppehålls av en tjänsteman med andre kanslisekreterares lön. För en förste kanslisekreterare, vilken uppehållit ett kanslirådsämbete under ordinarie innehavarens förordnande såsom expeditionschef i annat departement, har någon vikarie icke funnits förordnad. Till dessa förhållanden har hänsyn tagits vid beräkandet av den i staten för departementet upptagna posten för avlöningar till ordinarie tjänstemän.

Ett under år 1925 ledigblivet kanslirådsämbete i departementet hålles för närvarande vakant.

Uti den å staten upptagna anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ingår ett arvode av 3,180 kronor för registratorn å lantförsvarets kommandoexpedition.

Kansliavdelningen.

Det faktiska antalet kansliråds- och kanslisekreterarbefattningar är för närvarande 5 kanslirådsbefattningar samt 3 förste och 6 andre kanslisekreterarbefattningar. Kansliråden och kanslisekreterarna äro placerade till tjänstgöring sålunda:

hos statssekreteraren: 1 kansliråd, 1 förste och 1 andre kanslisekreterare;

hos expeditionschefen (för handläggning av befordrings- m. fl. personalärenden): 1 andre kanslisekreterare;

å 1:a byrån (ärenden hos regeringsrätten samt värnpliktsärenden): 1 kansliråd, 1 förste och 1 andre kanslisekreterare;

å 2:a byrån (ärenden angående avlöning, pensionering, rekrytering m. m.): 1 kansliråd och 1 andre kanslisekreterare;

å 3:e byrån (ärenden angående intendentur och sjukvård m. m.): 1 kansliråd och 1 andre kanslisekreterare; samt

å 4:e byrån (ärenden angående mark och byggnader, fartyg, övningar och utbildningskurser m. m.): 1 kansliråd, 1 förste och 1 andre kanslisekreterare.

Såsom chefen för finansdepartementet framhållit i sitt anförande rörande de allmänna riktlinjerna för departementsorganisationen, har man vid det pågående besparingsarbetet beträffande Kungl. Maj:ts kansli i första hand strävat att nedbringa antalet byråer. För försvarsdepartementets del har denna strävan redan lett till att under det förflutna året byråernas antal minskats från fem till fyra. På grund härav hålles, såsom ovan nämnts, en kanslirådstjänst i departementet vakant; denna tjänst har nu ansetts böra avföras från staten. Till följd av den förändring i regeringsrättsföredragandenas ställning, varom chefen för justitiedepartementet framlagt förslag, skulle ännu en kanslirådsbefattning komma att kunna indragas.

Att nu vidtaga ytterligare inskränkning av kanslirådens antal har departementschefen icke funnit tillrådligt, bland annat i betraktande av de krävande arbetsuppgifter, som komme att åvila departementet i samband med genomförandet av den nya försvarsorganisationen. Den för statssekreterarens avdelning avsedda kanslirådsbefattningen har emellertid ansetts böra överföras till första byrån. Å denna byrå borde fortfarande handläggas värnpliktsärenden, varjämte — i samband med regeringsrättsföredragningens omläggning — till densamma borde hänföras åtskilliga ärenden, vilka nu handlades å andra byråer ävensom av den hos expeditionschefen placerade andre kanslisekreteraren.

För tjänstgöring å byråerna hava avsetts en förste och tre andre kanslisekreterare.

Å statssekreterarens avdelning skulle erfordras, liksom för närvarande, en förste och en andre kanslisekreterare. Den såsom biträde åt expeditionschefen placerade andre kanslisekreteraren skulle däremot ersättas med amanuensbiträde.

Sammanlagda antalet tjänster i kanslisekreterargraderna i departementet skulle alltså bliva två förste och fyra andre kanslisekreterare.

Beträffande den ordinarie biträdespersonalen har någon ändring icke föreslagits i den nuvarande staten. Av de ordinarie expeditionsvakterna skulle däremot en kunna indragas.

Av den å departementets stat upptagna posten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. disponeras 18,320 kronor för avlöande av amanuenser ävensom ett extra ordinarie kontorsbiträde. Från lantförsvarets avlöningsanslag (posten till vissa arvoden m. m.) utgår vidare avlöning till en portvakt vid försvarsdepartementet med 2,250 kronor.

Med tillämpning av de regler för beräkning av anslagen till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., som i ovannämnda departementschefsanförande angivits, har i staten för försvarsdepartementet från och med ingången av budgetåret 1926—1927 upptagits för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. å kansliavdelningen en anslagspost av 22,600 kronor enligt följande beräkning:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän (3 förste amanuenser, därav 2 heltids- och 1 halvtidstjänstgörande, 3 halvtidstjänstgörande andre amanuenser och 1 extra ordinarie kontorsbiträde), högst	kronor 18,759
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, förslagsvis	» 1,095
Extra befattningshavare, renskrivning m. m. (häri inbegripet arvode till portvakten med 2,250 kronor), högst	» 2,750

Summa förslagsanslag kronor 22,604,

vilket belopp ansetts böra avrundas till 22,600 kronor.

Lant-
försvarets
kommando-
expedition.

Enligt 1925 års härordningsbeslut skall personalen å lantförsvarets kommandoexpedition utgöras av:

- 1 chef, regementsofficer, med arvode å försvarsdepartementets stat,
- 1 souschef, regementsofficer ur generalstaben,
- 3 kaptener ur generalstaben,
- 7 pensionerade officerare med arvoden å departementets stat,
- 2 kompaniofficerare å aktiv stat, beordrade ur truppförbanden,
- 2 pensionerade underofficerare med arvoden å departementets stat och
- 1 expeditionsvakt med lön å departementets stat.

Från och med budgetåret 1926—1927 har i enlighet härmed för lantförsvarets kommandoexpedition i staten upptagits 1 expeditionsvakt i stället för den nuvarande förste expeditionsvakten.

Vidare hava i staten för nästkommande budgetår beräknats arvoden — förutom för chefen med belopp, som angives i 5 § avlöningsreglementet — för 5 officerare å 3,180 kronor. Övriga för pensionerade officerare ävensom för pensionerade underofficerare avsedda befattningar hava under nämnda budgetår ansetts kunna uppehållas av kommenderad personal å aktiv stat eller av beställningshavare å övergångsstat.

Sjöförsvarets
kommando-
expedition.

För sjöförsvarets kommandoexpedition hava från och med nästkommande budgetår i överensstämmelse med beslutet om ny marinorganisation upptagits arvoden — förutom för chefen med i 5 § avlöningsreglementet angivet belopp — för 1 pensionerad officer med 3,180 kronor och för 1 pensionerad underofficer med 2,100 kronor. Vidare har för nämnda kommandoexpeditioners räkning, liksom nu, upptagits 1 expeditionsvakt.

Utskottets
yttrande.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna organisationen av försvarsdepartementet finner utskottet sig böra tillstyrka. Givetvis komma — såsom också föredragande departementschefen framhållit — krävande arbetsuppgifter att under de närmaste åren åvila departementet på grund av den under fjolåret beslutade nya försvarsorganisationens genomförande. För den händelse emellertid tillfälligt behov av arbetsförstärkning under dessa år skulle uppkomma, kan sådan förstärkning beredas departementet medelst å övergångsstat uppförd personal. För regeringsrättsföredragningen skulle dock, enligt vad utskottet förut förordat, avses 1 extra förste kanslissekreterare. Denne torde emellertid icke erfordras för längre tid än intill ingången av budgetåret 1927—1928.

Vid bifall till Kungl. Maj:ts, av utskottet tillstyrkta förslag i fråga om den ordinarie personalen inom departementet skulle följande å staten för departementet nu uppförda ordinarie befattningar komma att indragas, nämligen 2 kansliråd, 3 förste kanslissekreterare, 1 andre kanslissekreterare (kanslissekreterare å gammal stat) och 1 förste expeditionsvakt. Av dessa befattningar är den ena kanslirådstjänsten för närvarande vakant. Samt-

liga övriga befattningar böra i enlighet med de av utskottet förordade principerna för genomförande av övergången till den nya organisationen uppföras å övergångsstat. Det härför erforderliga anslaget torde kunna beräknas till i runt tal 50,600 kronor. Med hänsyn till att detta anslag, enligt vad utskottet inhämtat, förväntas icke komma att till fullo tagas i anspråk för avlöning av den å övergångsstat uppförda personalen, har utskottet ansett sig icke böra föreslå upptagande av särskilt anslag för avlöning åt den extra förste kanslisekreterare, som under nästkommande budgetår avsetts för regeringsrättsföredragningen från departementet, utan synes avlöningen åt denne befattningshavare kunna utgå från anslaget till övergångsstat.

Den prövning, utskottet i enlighet med vad förut (å sid. 28) anförts företagit i anledning av herr Rydéns motion II: 234, föranleder slutligen utskottet att föreslå, att, därest amanuensen i försvarsdepartementet John Woldemar Angelo Lindman till följd av de föreslagna personalindragningarna skulle gå förlustig förordnande å andre kanslisekreterartjänst, han må bibehållas vid den avlöning, han för närvarande åtnjuter.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie befattningar i försvarsdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
<i>Kansliavdelningen.</i>	
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
4 kansliråd	B 30
2 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
4 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

Kommandoexpeditionerna.

1 chef för lantförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 chef för sjöförsvarets kommandoexpedition, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 expeditionsvakter	B 5;

Statsutskottets utlåtande Nr 119.

b) besluta, att å övergångsstat för försvarsdepartementet skola från och med den 1 juli 1926 uppföras följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 kansliråd	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 andre kanslisekreterare	B 21
1 förste expeditionsvakt	B 7;

c) godkänna följande ordinarie stater för försvarsdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 193,900
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. å kansliavdelningen, <i>förslagsanslag</i>	» 22,600
Arvoden till viss personal å kommandoexpeditionerna	» 21,180
<i>Förslagsanslag</i> kronor 237,680;	

B. Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* kronor 50,600;

d) höja ordinarie förslagsanslaget till försvarsdepartementet, nu kronor 271,500
 med » 16,780
 till » 288,280;
 samt

e) medgiva, att, därest amanuensen i försvarsdepartementet John Woldemar Angelo Lindman till följd av de föreslagna personalindragningarna går förlustig förordnande å andre kanslisekreterartjänst, han må bibehållas vid den avlöning, han för närvarande åtnjuter.

IV.

Socialdepartementet.

1:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926) att

dels bestämma antalet ordinarie befattningar i socialdepartementet på följande sätt:

Socialdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 12,000 kronor	—
2 kansliråd	B 30
1 kansliråd, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 förste kanslisekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för socialdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 173,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 31,700
Ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård	» 6,000

Summa kronor 210,700;

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 273,700 kronor, med 63,000 kronor till 210,700 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 1—5 i åberopade statsrådsprotokollet.

Nu gällande ordinarie *stat* för socialdepartementet är av följande lydelse:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	kronor 229,400
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 5,100
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ...	» 31,700
Ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård	» 7,500
	<hr/>
	Summa kronor 273,700.

I enlighet härmed är det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli i riksstaten uppfört med 273,700 kronor.

Antalet ordinarie befattningar i socialdepartementet är för närvarande bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 12,000 kronor	—
4 kansliråd	B 30
1 kansliråd, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 30
5 förste kanslisekreterare	B 26
1 förste kanslisekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
1 registrator	B 22
4 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
3 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4.

Av de i förestående förteckning upptagna förste kanslisekreterarbefattningarna är för närvarande en vakant. En andre kanslisekreterartjänst hålles ock vakant, så länge å övergångsstat för departementet kvarstår en kanslisekreterarbefattning. Avlöningen vid sistnämnda befattning utgår från ett särskilt riksstatsanslag under rubriken övergångsstat för socialdepartementet.

Det faktiska antalet kansliråds- och kanslisekreterarbefattningar i socialdepartementet är i enlighet med vad förut anförts för närvarande 5 kanslirådsbefattningar (en tillika befattning såsom statens inspektör för fattigvård och barnavård), 5 förste kanslisekreterarbefattningar (en tillika befattning såsom assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård), 3 andre kanslisekreterartjänster och 1 kanslisekreterartjänst å övergångsstat. Innehavarna av befattningarna i fråga äro inom departementet placerade till tjänstgöring sålunda:

hos statssekreteraren: 1 förste kanslisekreterare;

hos expeditionschefen (för handläggning av personalärenden m. m.): 1 andre kanslisekreterare (denne befattningshavare biträder huvudsakligen å olika departementsbyråer);

å 1:a byrån (för sociala ärenden i allmänhet): 1 kansliråd, 1 kanslisekreterare å övergångsstat; därjämte tjänstgör å byrån den tjänsteman, som är förordnad att uppehålla den vakanta 1:e kanslisekreterarbefattningen;

å 2:a byrån (för hälso- och sjukvårdsärenden): 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare;

å 3:e byrån (för ärenden angående lantregeringen samt kommunala ärenden): 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare;

å 4:e byrån (för fattigvårds- och barnavårdsärenden): 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare;

å 5:e byrån (för mål hos regeringsrätten): 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare.

Vad angår antalet hädanefter behöfliga tjänster inom socialdepartementet, skulle vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag i fråga om förändring av regeringsrättsföredragandenas ställning en kansliråds- och en förste kanslisekreterarbefattning kunna indragas. Genom lämplig decentralisering samt under förutsättning av viss omgruppering av ärendena mellan departementets byråer skulle ytterligare en kanslirådsbefattning kunna utslutas. Indragning har vidare ansetts böra ske av den förste kanslisekreterarbefattning, som nu hålles vakant. Slutligen skulle den nu å övergångsstat uppförda kanslisekreterartjänsten förflyttas till indragningsstat och indragning äga rum av den andre kanslisekreterarbefattning, som hålles vakant, så länge nyssnämnda kanslisekreterartjänst kvarstode å övergångsstaten.

Vid bifall till vad sålunda föreslagits skulle av här avhandlade tjänster å departementets stat kvarstå 3 kanslirådstjänster samt 4 förste kanslisekreterar- och 3 andre kanslisekreterarbefattningar. För tjänstgöring å statssekreterarens avdelning erfordrades fortfarande en förste kanslisekreterare. Däremot har den hos expeditionschefen hittills placerade andre kanslisekreterarbefattningen ansetts framdeles böra ersättas med amanuensbiträde. För tjänstgöring å byråerna skulle alltså avses 3 kansliråds-

tjänster, 3 förste kanslisekreterartjänster och 3 andre kanslisekreterartjänster.

De ordinarie biträdesbefattningar, som nu äro besatta med kvinnliga innehavare, äro 3 kanslibiträdes- och 3 kontorsbiträdestjänster. Av dessa har en kanslibiträdestjänst föreslagits till indragning.

Den ordinarie vaktpersonalen omfattar 1 förste expeditionsvakt och 3 expeditionsvakter. En av expeditionsvaktstjänsterna hålles för närvarande vakant och uppehålles på förordnande. Jämväl denna tjänst har nu ansetts böra indragas.

Av departementets ordinarie befattningar skulle i enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit följande indragas, nämligen:

- 2 kanslirådsbefattningar,
- 2 förste kanslisekreterarbefattningar,
- 1 andre kanslisekreterarbefattning,
- 1 kanslibiträdesbefattning samt
- 1 expeditionsvaktsbefattning.

Vad här efter vidkommer icke-ordinarie personal, ingå i den i departementets stat upptagna anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. följande arvoden, nämligen å 1,500 kronor till en föredragande i bostadsärenden, å 1,000 kronor till en föredragande i municipalärenden, å 800 kronor till en bibliotekarie samt å 400 kronor till en portvakt i kanslihuset. Återstoden av anslagsposten åtgår till avlöning av amanuenser och extra ordinarie kontorsbiträden.

Arvodet till den extra föredraganden i bostadsärenden har synts böra från och med nästkommande budgetår upphöra att utgå. Däremot hava övriga nu utgående arvoden ansetts böra bibehållas oförändrade.

Med tillämpning av de regler för beräkning av anslagen till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., som av chefen för finansdepartementet angivits, skulle i staten för socialdepartementet från och med ingången av nästkommande budgetår för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. upptagas en anslagspost, vilken beräknats på följande sätt:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän (4 förste amanuenser, därav 2 heltids- och 2 halvtidstjänstgörande, 3 andre amanuenser, därav 2 heltids- och 1 halvtidstjänstgörande, samt 2 extra ordinarie kontorsbiträden), högst	kronor 26,874
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, förslagsvis	» 1,590
Extra befattningshavare, renskrivning m. m., högst	» 3,200

Summa kronor 31,664,

vilket belopp avrundats till 31,700 kronor.

Det i staten nu upptagna beloppet å 7,500 kronor till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård har ansetts kunna nedsättas till 6,000 kronor.

Då enligt Kungl. Maj:ts förslag den nu å övergångsstat upptagna kanslissekreterarbefattningen skulle överföras till indragningsstat, har det ordinarie anslaget till övergångsstat för departementet uteslutits ur riksstaten.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en av herr *V. Hedlund* i Östersund inom andra kamraren väckt motion, nr 146, i vilken hemställts, att riksdagen måtte besluta, att som ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård måtte anslås samma belopp som under innevarande budgetår, nämligen 7,500 kronor.

I fråga om de skäl, motionären anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Såsom ovan antytts, skulle vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag socialdepartementet organiseras på — förutom lagbyrån — allenast tre byråer, byrån för fattigvårds- och barnavårdsärenden däri inberäknad, och följande befattningar indragas, nämligen 2 kansliråd, 2 förste kanslissekreterare, 1 andre kanslissekreterare, 1 kanslitråd samt 1 expeditivakt. Dessutom skulle 1 nu å övergångsstat upptagen kanslissekreterarbefattning överföras till indragningsstat och i samband därmed anslaget till övergångsstat för departementet uteslutas ur riksstaten.

*Utskottets
yttrande.*

I samband med denna minskning i arbetskrafterna har departementschefen tänkt sig en decentralisering av vissa grupper av ärenden, däribland frågor om utnämning av provinsialläkare och överläkare vid hospital och asyler samt om tilldelande av apoteksprivilegier, vilka ärenden skulle ankomma på medicinalstyrelsens avgörande. Utredning angående möjligheten av en sådan decentralisering pågår inom departementet. Utskottet, som med anledning härav ej ansett sig böra för närvarande uttala något omdöme om de ifrågasatta decentraliseringsåtgärderna, har emellertid icke kunnat undgå att ställa sig något tveksamt gentemot omfattningen av de föreslagna indragningarna, allra helst som utskottet icke på frågans nuvarande stadium är fullt övertygat om lämpligheten av samtliga de åtgärder till lättande av arbetsbördan, som man i form av decentralisation avsett skola vidtagas. Särskilt gäller detta i fråga om utnämningen till högre tjänster. Efter övervägande av de på saken inverkan omständigheterna har utskottet likväl icke, med undantag för vad nyss sagts beträffande vissa utnämningsfrågor ävensom för frågor om tilldelande av apoteksprivilegier, velat motsätta sig Kungl. Maj:ts förslag, i avseende å vilket utskottet icke funnit skäl föreslå annan avvikelse än att, med hänsyn till vad utskottet förordat i fråga om regeringsrättsföredragningens anordnande, den av Kungl. Maj:t föreslagna ordinarie staten bör utökas med 1 förste kanslissekreterarbefattning.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit i fråga om den icke-ordinarie personalen i departementet har icke givit utskottet anledning till erinran.

Såsom nämnts, har Kungl. Maj:t föreslagit, att det nu till ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård utgående anslaget skulle nedsättas med 1,500 kronor eller från 7,500 kronor till 6,000 kronor. I motionen II:146 har yrkats bibehållande av nu utgående anslagsbelopp. Detta yrkande har utskottet funnit sig icke kunna biträda, utan får utskottet förorda den av Kungl. Maj:t föreslagna nedsättningen. Enligt utskottets mening synes det ändamål, motionären velat tillgodose, upplysning i barnavårdsfrågor, kunna fyllas utan höjning av anslagsbeloppet i fråga.

Av de å socialdepartementets stat nu uppförda ordinarie befattningarna äro följande vakanta, nämligen 1 förste kanslisekreterare, 1 expeditiönsvakt och 1 kontorsbiträde. Därjämte hålles 1 andre kanslisekreterartjänst vakant, så länge den ovannämnde kanslisekreteraren kvarstår å övergångsstat. Någon kontorsbiträdestjänst i departementet är emellertid icke nu ifrågasatt till indragning. I enlighet med de av utskottet förut angivna principerna för övergången till den nya organisationen skulle nu på övergångsstat uppföras 2 kanslirådstjänster, varjämte å övergångsstat skulle bibehållas den å sådan stat nu uppförda kanslisekreteraren. 1 kanslibiträde, som redan uppnått en levnadsålder, som med två år understiger den för erhållande av pension stadgade åldern, torde däremot överföras på indragningsstat. Anslaget för övergångsstat för departementet skulle vid bifall till vad utskottet föreslagit uppföras med 28,100 kronor.

Slutligen har utskottet vid prövning av herr Rydén's motion II:234 funnit sig böra föreslå, att, därest amanuenserna i socialdepartementet Herman Alfred Natanael Hultkrantz och Åke Karl Gustaf Karlholm på grund av de föreslagna personalindragningarna skulle gå förlustiga förordnande å andre kanslisekreterartjänst, de må bibehållas vid den avlöning, de för närvarande åtnjuta.

På grund av vad sålunda anförts hemställer utskottet,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts framställning och med avslag å herr Hedlunds ovanberörda motion II:146, i vad densamma skiljer sig från Kungl. Maj:ts förslag,

a) bestämma antalet ordinarie befattningar i socialdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditiönschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—

Befattning	Lönegrad
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
1 kansliråd, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 30
4 förste kanslisekreterare	B 26
1 förste kanslisekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

b) besluta, att å övergångsstat för socialdepartementet skola från och med den 1 juli 1926 vara uppförda följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
2 kansliråd	B 30

1 kanslisekreterare:

lön	2,500	} Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
tjänstgöringspenningar ..	1,500	
provisoriskt avlöningstilllägg	1,200	
Summa kronor	5,200	

c) godkänna följande ordinarie stater för socialdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 182,900
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	» 31,700
Ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård	» 6,000
<i>Förslagsanslag</i>	kronor 220,600;

B. Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor	28,100;
d) minska ordinarie förslagsanslaget till socialdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli,		
nu	kronor	273,700
med	»	25,000
till	»	248,700;
samt		

e) medgiva, att, därest amanuenserna Herman Alfred Natanael Hultkrantz och Åke Karl Gustaf Karlholm till följd av de föreslagna personalindragningarna gå förlustiga förordnande å andre kanslisekreterartjänst, de må bibehållas vid den avlöning, de för närvarande åtnjuta.

*Övergångsstat
för socialde-
partementet.*

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926) att ur riksstaten utesluta det ordinarie anslaget till övergångsstat för socialdepartementet.

Under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anfört hemställer utskottet,

att riksdagen må ur riksstaten utesluta det nu utgående ordinarie anslaget till övergångsstat för socialdepartementet.

V.**Kommunikationsdepartementet.**

*Kommunikationsde-
partementets avdel-
ning av Kungl.
Maj:ts kansli.*

1:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 7 januari 1926) att

dels bestämma antalet ordinarie befattningar i kommunikationsdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 byråchef för tekniska ärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—

Befattning	Lönegrad
2 kansliråd	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för kommunikationsdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 145,400
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., »	»
<i>förslagsanslag</i>	» 23,700
	<hr/>
	Summa kronor 169,100;

dels ock minska det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 189,300 kronor, med 20,200 kronor till 169,100 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 1—4 i återopade statsrådsprotokollet.

Det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli har för budgetåret 1925—1926 bestämts till 189,300 kronor.

Den nu gällande staten för departementet har följande utseende:

Stat:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 167,600
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 4,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ...	» 17,700
	<hr/>
	Summa kronor 189,300.

Antalet ordinarie befattningar i departementet är för närvarande bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
3 kansliråd	B 30

Befattning	Lönegrad
4 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
4 andre kanslisekreterare	B 21
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4.

För upprätthållande av departementets verksamhet utgår för budgetåret 1925—1926 utöver det ordinarie anslaget ett extra anslag å 28,420 kronor. Detta anslag är avsett till avlöning av följande befattningshavare med nedannämnda belopp för år räknat, nämligen:

en extra byråchef för regeringsrättsföredragningen	kronor 10,020
» » » » tekniska ärenden	» 12,000
» särskild föredragande för stadsplaneärenden	» 6,400

Summa kronor 28,420.

Antalet ordinarie byråer inom departementet utgör tre. Kansliråds- och kanslisekreterarbefattningarna äro fördelade på departementets olika avdelningar sålunda:

hos statssekreteraren: 1 förste kanslisekreterare;

å 1:a byrån (ärenden angående statens och enskilda järnvägar — med undantag för ärenden, som avse det för kommunikationsverken gemensamma avlöningssystemet): 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare;

å 2:a byrån (ärenden angående det för kommunikationsverken gemensamma avlöningssystemet samt angående post, telegraf, telefon, radio, byggnads- och brandväsendet samt kronans byggnader): 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare;

å 3:e byrån (ärenden angående statens kraftverk, statens vattenfall och deras tillgodogörande, kanaler, farleder och hamnar, lufttrafik, vägväsendet, skjutshållning och gästgiverier, broar, färjor, automobiltrafik samt kommunikationsväsendet i övrigt): 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare; samt

hos byråchefen för regeringsrättsföredragningen: 1 andre kanslisekreterare.

I fråga om behovet i fortsättningen av arbetskrafter för kommunikationsdepartementet skulle vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag till förändring i regeringsrättsföredragandenas ställning en extra byråchefsbefattning och en andre kanslisekreterartjänst bliva obehövlige. Med hänsyn bland annat till den ifrågasatta decentraliseringen ha emellertid ytterligare indragningar ansetts kunna vidtagas. Sålunda har antalet byråer inom departementet synts kunna bestämmas till två, varigenom kanslirådens antal i samma mån skulle minskas, och hava ärendena —

med undantag av ärenden av mera specifikt teknisk art och stadsplaneärenden — lämpligen synts kunna fördelas mellan dessa byråer så, att å 1:a byrån huvudsakligen handlades ärenden rörande de fyra kommunikationsverkens förvaltningsområden och därmed sammanhängande frågor samt å 2:a byrån övriga ärenden. Beträffande de tekniska ärendena har erfarenheten synts departementschefen hava ådagalagt ett stadigvarande behov av en särskild föredragande för sådana ärenden, och har på grund härav föreslagits, att den nuvarande extra byråchefsbefattningen för tekniska ärenden uppföres bland de ordinarie befattningarna i departementet. Befattningen har lämpligen synts böra intagas bland de i 5 § i avlöningsreglementet för statsdepartement m. fl. verk angivna befattningar, som tillsätts genom förordnande, och har det med befattningen förenade arvodet ansetts böra bibehållas vid sitt nuvarande belopp, 12,000 kronor.

Å statssekreterarens avdelning skulle, liksom för närvarande, erfordras en förste kanslisekreterare. För tjänstgöring i departementet i övrigt ha avsetts två förste kanslisekreterare och tre andre kanslisekreterare. Antalet förste kanslisekreterare i departementet skulle härigenom minskas med en.

Med iakttagande av det ovan anförda skulle alltså indragning äga rum av en kansliråds-, en förste och en andre kanslisekreterarbefattning.

Av ordinarie biträdespersonal skulle erfordras två kanslibiträden och tre kontorsbiträden och av ordinarie vaktpersonal en förste expeditionsvakt och en expeditionsvakt. Indragas skulle alltså ett kontorsbiträde och en expeditionsvakt.

Den å departementets stat upptagna posten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. disponeras för närvarande för avlöande av fem förste amanuenser och två extra ordinarie kontorsbiträden.

Utöver nuvarande antal amanuenser har för framtiden beräknats särskilt amanuensbiträde för regeringsrättsföredraganden. Antalet amanuenser, vilka samtliga skulle hava halv tjänstgöringstid, skulle alltså bliva sex, varav tre förste och tre andre amanuenser. De två extra ordinarie kontorsbiträdestjänsterna skulle alltså allttjämt vara erforderliga och borde därför bibehållas.

Vidkommande anslagsmedlen för extra befattningshavare, renskrivning m. m. har härunder framdeles beräknats arvode till en extra föredragande för stadsplaneärenden, vilkens arvode ansetts böra bestämmas till 5,000 kronor. Vidare har till förevarande anslagspost överflyttats de kostnader, som nu för departementets del avföras å den under anslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. fastställda utgiftstiteln för renskrivning och tillfälliga arbetsbiträden. För detta ändamål har avsetts 1,200 kronor. För extra befattningshavare, renskrivning m. m. har alltså beräknats ett belopp av 6,200 kronor.

Med tillämpning av de av chefen för finansdepartementet angivna grunder för beräkning av amanuensernas grundlöner skulle anslagsposten erhålla följande utseende:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, <i>högst</i>	kronor 16,461
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, <i>för-</i> <i>slagsvis</i>	» 1,005
Extra befattningshavare, renskrivning m. m., <i>högst</i>	» 6,200
Summa förslagsanslag kronor 23,666,	

vilket belopp avrundats till 23,700 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehåft

dels en inom första kammaren av herr *H. Lamm* väckt motion, nr 40, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta sådan löneställning för byråchefen för tekniska ärenden i kommunikationsdepartementet, att han icke lede minskning i hittills utgående löneförmåner, dyrtidstillägg inberäknat;

dels ock en inom samma kammare av herr *E. Hallin* väckt motion, nr 162, vari föreslagits, att riksdagen måtte besluta sådan sammanslagning av statssekreterare- och expeditionschefsämbeten, som skulle kunna betingas av den av Kungl. Maj:t föreslagna förenklade organisationen av statsdepartementen, ävensom minska de under vederbörliga huvudtitlar till dessa tjänster uppförda anslag, i den mån detta genom en dylik sammanslagning kunde låta sig göra.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sina förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

*Utskottets
yttrande.*

Såsom nyss nämnts, har utskottet i detta sammanhang till behandling upptagit den av herr Hallin väckta motionen rörande sammanslagning av statssekreterar- och expeditionschefsämbeten inom statsdepartementen. Vid prövning av staterna för övriga departement, där för närvarande såväl statssekreterar- som expeditionschefsämbeten finnas upptagna å respektive stater, har utskottet nämligen ansett dylik sammanslagning icke böra genomföras. Däremot har utskottet, vad kommunikationsdepartementet angår, funnit starka skäl tala för en sådan anordning. Då de egentliga statssekreteraruppgifterna i kommunikationsdepartementet icke torde vara av den omfattning, att de i och för sig kräva en särskild befattning, och i betraktande av att i justitie- och handelsdepartementen, vilka, vad storleken beträffar, torde vara närmast jämförbara med kommunikationsdepartementet, statssekreterar- och expeditionschefsgöromålen utan olägenhet äro förenade i samma befattningshavares hand, har utskottet tilltrött sig kunna föreslå en sammanslagning av statssekreterar- och expeditionschefstjänsterna jämväl i sistnämnda departement. Vid en dylik sammanslagning torde emellertid samtliga 3 å departementets stat nu uppförda kanslirådsbefattningar böra bibehållas och de expeditionschefsgöromål, som icke må kunna medhinnas av innehavaren av den förenade statssekreterar- och expeditionschefstjänsten, anförtras åt något av kansliråden.

Vidkommande förslaget om att å ordinarie stat uppföra den nu å extra

stat anställde byråchefen för tekniska ärenden har utskottet funnit skäl icke föreligga för en sådan förändring i denne befattningshavares ställning. Enligt utskottets mening bör befattningen kvarstå å extra stat med bibehållande av hittills utgående löneförmåner. Utskottet har alltså funnit sig böra tillmötesgå den av herr Lamm väckta motionen.

Vad beträffar övriga av Kungl. Maj:t å kommunikationsdepartementets stat upptagna befattningar, har utskottet icke funnit skäl till annan erinran än att med hänsyn till utskottets ståndpunkt beträffande anordningen av regeringsrättsföredragningen ytterligare 1 förste kanslisekreterartjänst torde uppföras å staten och antalet förste kanslisekreterare i departementet sålunda bestämmas till 4.

Mot den av Kungl. Maj:t framlagda beräkningen av anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har utskottet icke funnit något att erinra.

Enligt utskottets förslag skulle följande befattningar, vilka tillsättas med fullmakt eller konstitutorial, komma att indragas, nämligen 1 andre kanslisekreterare, 1 expeditivsvakt och 1 kontorsbiträde, vilka befattningar torde böra uppföras å övergångsstat. För övergångsstaten torde beräknas ett anslag av i avrundat belopp 12,900 kronor.

Slutligen har utskottet vid prövning av herr Rydén's motion II: 234 funnit sig böra föreslå, att, därest amanuenserna i kommunikationsdepartementet Adolf Carl Filip von Krusenstierna och Edvard Karl Samuel Söderberg till följd av de föreslagna personalindragningarna skulle gå förlustiga förordnande å andre kanslisekreterartjänst, de må bibehållas vid den avlöning, de för närvarande åtnjuta.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts framställning samt herrar Lamms och Hallins ovanberörda motioner I: 40 och I: 162.

a) bestämma antalet ordinarie befattningar i kommunikationsdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare och expeditivschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
3 kansliråd	B 30
4 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 förste expeditivsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
1 expeditivsvakt	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

b) besluta, att å övergångsstat skola från och med den 1 juli 1926 uppföras följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 andre kanslisekreterare	B 21
1 expeditionsvakt	B 5
1 kontorsbiträde	B 4;

c) godkänna följande ordinarie stater för kommunikationsdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 139,500
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ...	» 23,700
<i>Förslagsanslag</i>	kronor 163,200;

B. Övergångsstat.

Avlöningar, <i>förslagsanslag</i>	kronor 12,900;
d) minska ordinarie förslagsanslaget till kommunikationsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu	kronor 189,300
med	» 13,200
till	» 176,100;
samt	

e) medgiva, att, därest amanuenserna Adolf Carl Filip von Krusenstierna och Edvard Karl Samuel Söderberg till följd av de föreslagna personalindragningarna gå förlustiga förordnande å andre kanslisekreterartjänst, de må bibehållas vid den avlöning, de för närvarande åtnjuta.

2:o) Under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anført, hemställer utskottet,

att riksdagen, med bifall till herr Lamms motion I: 40, må till avlöande av en extra byråchef för tekniska ärenden för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 12,000 kronor.

VI.

Finansdepartementet.

Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1926) att

dels bestämma antalet ordinarie befattningar i finansdepartementet på följande sätt:

Finansdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 kansliråd	B 30
1 förste aktuarie	B 26
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
3 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för finansdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 156,200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 31,400

Förslagsanslag kronor 187,600;

dels ock sänka det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 226,200 kronor, med 38,600 kronor till 187,600 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 1—7 i statsrådsprotokollet.

Nu gällande *stat* för finansdepartementet upptager följande anslagsposter:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 203,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 5,200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.	» 17,500

Förslagsanslag kronor 226,200.

Antalet befattningshavare å ordinarie stat i departementet är för närvarande bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare	—
1 expeditionschef	—
1 byråchef för lagärenden	—
4 kansliråd	B 30
1 förste aktuarie	B 26
4 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
5 kontorsbiträden	B 4.

För departementets verksamhet har för innevarande budgetår anvisats ett extra anslag av 13,600 kronor, vilket beräknats sålunda:

Avlöning åt en extra andre kanslisekreterare	kronor	6,048
Tilläggsarvode åt den förste kanslisekreterare, som tjänstgör såsom föredragande hos regeringsrätten	»	600
Kostnader för de finansstatistiska undersökningarna	»	6,950

Summa kronor 13,598.

Arbetet i finansdepartementet är för närvarande fördelat å fyra byråer, nämligen:

första byrån för tull- och stämpelärenden m. m.;

andra byrån för budgetärenden m. m.;

tredje byrån för ärenden angående kommunernas finanshushållning;
samt

fjärde byrån för regeringsrättsärenden.

Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle andra byrån, den s. k. budgetbyrån, indragas, i samband varmed det förstahandsarbete, som hittills utförts av personal å denna byrå, skulle förläggas till statssekreterarens avdelning. Till nämnda avdelning skulle hänföras, förutom förste aktuarien, en andre kanslisekreterare, vilken skulle hava till huvudsakligt åliggande att utföra vissa fortlöpande, mera bokföringsmässiga beräkningar för statsregleringen. För detta ändamål funnes för närvarande en andre kanslisekreterarbefattning uppförd å extra stat. Denna tjänst kunde emellertid ersättas med en ordinarie andre kanslisekreterartjänst, som kunde överflyttas från annan avdelning i departementet.

Av den ordinarie personalen å budgetbyrån hava kanslirådet och kansliskrivaren ansetts kunna indragas. Härvid vore emellertid att märka, att

på annan avdelning i departementet förelåge behov av en befattningshavare med kansliskrivares kvalifikationer; i utbyte häremot kunde emellertid en kanslibiträdesbefattning indragas.

De löpande ärenden, som, utan att stå i direkt samband med statsregleringsarbetet, tillagts budgetbyrån för att utfylla dess arbetsuppgifter, vore av ringa omfattning och syntes kunna överlämnas till departementets första byrå utan att något tillskott i arbetskrafter behövde tillföras denna byrå.

Nuvarande tredje byrån handlägger, såsom förut angivits, kommunala finansärenden, huvudsakligen avseende upptagande av lån. Dessutom beredas å byrån ärenden angående understöd åt skattetyngda landskommuner. På grund av den enhetliga och i många fall förhållandevis enkla beskaffenheten av ärendena rörande kommunal upplåning har det syntts departementschefen låta sig göra att för deras beredning och föredragning avse en tjänsteman i lägre ställning än kansliråd. Under senare åren har också vederbörande förste kanslisekreterare uppburit den huvudsakliga föredragningsskyldigheten å byrån, låt vara tidvis med förordnande såsom kansliråd. Föredragningsskyldigheten å byrån har nu syntes helt böra överlätas å förste kanslisekreteraren. Departementschefen har dock därvid förutsatt, att expeditionschefen skulle utöva en mera direkt ledning av byråns arbete än vad eljest i allmänhet vore fallet. Å byrån skulle, förutom förste kanslisekreteraren, liksom nu finnas anställd en andre kanslisekreterare. Under viss del av året syntes dock byråns personal behöva något förstärkas för beredning av ärenden angående understöd åt skattetyngda kommuner, men härför syntes såsom hittills medel böra få anvisas från anslaget till extra utgifter.

På grund av de förändringar i avseende å regeringsrättsföredragandenas ställning, varom Kungl. Maj:t på föredragning av chefen för justitiedepartementet framlagt förslag för riksdagen, hava de för finansdepartementets regeringsrättsbyrå avsedda kansliråds- och förste kanslisekreterarbefattningarna avförts ur staten. Den till byrån hörande andre kanslisekreterartjänsten har däremot såsom antytts ansetts böra överflyttas till statssekreterarens avdelning.

Beträffande personalen å departementets första byrå, ett kansliråd, en förste kanslisekreterare och en andre kanslisekreterare, har någon ändring icke föreslagits. I enlighet med de allmänna riktlinjer för departementsorganisationen, som angivits under rubriken »För flera huvudtitlar gemensamma frågor», skulle förste kanslisekreteraren å byrån i full utsträckning tagas i anspråk för föredragning. På sätt hittills plägat ske skulle andre kanslisekreteraren få vid sidan av sitt arbete å byrån biträda statssekreteraren och expeditionschefen med kommitté-, personal- och ekonomiärenden.

Vad den ordinarie biträdespersonalen angår upptager staten en kansli-skrivare (å budgetbyrån), fyra kanslibiträden och fem kontorsbiträden. Med budgetbyråns indragning skulle kansliskrivaren frigöras. Å departementets regeringsrättsavdelning gjorde sig emellertid behov gällande av ett biträde i lägst kansliskrivares ställning. Det arbete, som här borde avses för en kansliskrivare, utgjordes av diarieföring med tillhörande anteckning om förberedande åtgärder och slutliga beslut, rekvisition av akter i målen från kammarrätten, ärendenas remitterande, ärendenas konfererande med andra mål, kollationering samt, i mån av tid, övriga biträdes-göromål å byrån. Arbetet hade hittills utförts av ett kanslibitråde. Behovet av ett mera kvalificerat biträde komme att för framtiden snarare ökas än minskas, då en utökning av de för finansdepartementet avsedda regeringsrättsföredragandenas antal vore att förvänta och då genom omorganisation av regeringsrättsföredragningen den andre kanslisekreterare, som hittills varit föredragandena behjälplig, avsåges för annat ändamål. Departementschefen har alltså funnit sig böra föreslå, att kansliskrivarbefattningen tages i anspråk för regeringsrättsarbetet och att i stället en kanslibiträdestjänst indrages. Dessutom har den för renskrivnings- och kollationeringsarbete avsedda personalen inom departementet ansetts kunna genom en något ändrad fördelning av arbetet bättre utnyttjas och i följd härav en kontorsbiträdesbefattning indragas.

I den ordinarie staten skulle alltså antalet kanslirådstjänster nedsättas från fyra till en, antalet förste kanslisekreterartjänster från fyra till tre, antalet kanslibiträdestjänster från fyra till tre och antalet kontorsbiträdestjänster från fem till fyra. Anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän, skulle i följd härav nedsättas från 203,500 till 156,200 kronor.

Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. är i gällande stat upptaget till 17,500 kronor. Detta belopp har emellertid betecknats såsom för knappt tillmätt. Med hänsyn till den otillräckliga medelstillgången har icke någon av departementets amanuenser kunnat placeras såsom förste amanuens. För avlönande av erforderligt amanuensbiträde åt regeringsrättsföredragandena hava också tidvis medel måst tagas från det under sjunde huvudtiteln uppförda ordinarie anslaget till extra utgifter. Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare har nu synts böra beräknas så, att det lämnade medel dels till avlönande av samtliga oundgängligen erforderliga amanuenser i departementet, dels till placering av amanuenserna såsom förste amanuenser i ungefär enahanda utsträckning som beträffande övriga departement.

Å extra stat hava från och med budgetåret 1923—1924 under anslaget till departementets verksamhet medel anvisats för avlönande av tre befattningshavare i kontorsbiträdesgraden, avsedda för de finansstatistiska undersökningarna. Ifrågakvarande undersökningar skola lämna material

för budgetberäkningarna, i första hand beräkningarna av inkomst- och förmögenhetsskattens utfall. För sådant ändamål sker en fortlöpande bearbetning av taxeringslängderna i vad angår taxeringarna till inkomst- och förmögenhetsskatt. I sin nuvarande omfattning äro undersökningarna nödvändiga för departementets beräkningar i berörda hänseende.

Medel för bestridande av kostnaderna för ifrågavarande undersökningar hava nu ansetts böra uppföras i den ordinarie staten under anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. och den för ändamålet behöfliga biträdespersonalen hänföras till statssekreterarens avdelning.

Med iakttagande härav och med tillämpning av de ändrade grunder för beräkning av anslagsposterna för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., vilka under rubriken »För flera huvudtitlar gemensamma frågor» angivits, hava medel nu beräknats för anställande i departementet av två förste amanuenser och tre andre amanuenser samt fyra extra ordinarie kontorsbiträden. Då antalet icke-ordinarie kontorsbiträden i departementet för närvarande är fem, förutsattes alltså personalminskning jämväl på denna punkt.

För extra befattningshavare, renskrivning m. m. har beräknats en post å 1,000 kronor.

I enlighet härmed har anslagsposten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. beräknats på följande sätt:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst	kronor 28,572
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, förslagsvis	» 1,764
Extra befattningshavare, renskrivning m. m., högst	» 1,000

Förslagsanslag kronor 31,336,

vilket belopp för avrundning av statens slutsumma satts till 31,400 kronor.

Då, i enlighet med vad i det föregående anförts, den på extra stat uppförda andre kanslisekreterartjänsten skulle kunna indragas samt tilläggsarvode åt en förste kanslisekreterare för föredragning i regeringsrätten ej vidare skulle beräknas, har något extra anslag till departementets verksamhet ansetts icke längre behöva upptagas, om, såsom föreslagits, kostnaderna för de finansstatistiska undersökningarna få avföras från anslaget till icke-ordinarie befattningshavare m. m.

Vad beträffar den av Kungl. Maj:t för finansdepartementet föreslagna staten, vill utskottet till en början erinra om, att utskottet vid behandling av frågan om ordnande av regeringsrättsföredragningen uttalat, att inom nämnda departement härför borde avses 1 kansliråds- och 1 förste kanslisekreterartjänst samt tillsvdare 2 extra föredragande. Med allenast den avvikelse, som härav betingas, finner utskottet sig kunna tillstyrka

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts förslag till ordinarie stat för departementet. Antalet kansli- råds- och förste kanslisekreterartjänster i departementet skulle till följd härav komma att utgöra 2, respektive 4.

För avlönande av de extra föredragandena torde en särskild anslagspost böra uppföras å departementets stat. Posten i fråga lärer böra upptagas såsom förslagsanslag och, på sätt anförts under avd. I, beräknas efter 28 löneklassen samt bestämmas till i avrundat belopp 19,100 kronor.

Mot Kungl. Maj:ts förslag i fråga om beräkningen av anslaget till av- löningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. i departementet har utskottet icke något att erinra.

Vid bifall till utskottets förslag skulle den nuvarande ordinarie perso- nalen i departementet minskas med följande befattningar, nämligen 2 kansli- råd, 1 kanslibitråde samt 1 kontorsbitråde. Av kansliråden i departe- mentet synes 1 med iakttagande av den av utskottet förut angivna regeln för överförande å indragningsstat böra uppföras å sådan stat. 2 kon- torsbiträdesbefattningar i departementet äro för närvarande vakanta. Å övergångsstat torde med hänsyn härtill böra överföras 1 kansliråds- och 1 kanslibiträdestjänst. Vid beräkning av avlöningsmedel åt befattnings- havarna å övergångsstat bör hänsyn tagas till att det övertaliga kansli- bitrådet lärer kunna placeras till tjänstgöring å en av de nu vakanta kontorsbiträdesbefattningarna. Anslaget till övergångsstaten torde i an- slutning härtill böra bestämmas till 11,900 kronor.

Under hänvisning till vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie befattningar i finans- departementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlönings- reglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlönings- reglementet	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
1 förste aktuarie	B 26
4 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
3 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4;

b) besluta, att å övergångsstat för finansdepartementet skola från och med den 1 juli 1926 uppföras följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 kansliråd	B 30
1 kanslibiträde	B 7;

c) godkänna följande ordinarie stater för finansdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 177,200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ...	» 31,400
Avlönande av två extra föredragande hos regeringsrätten, <i>förslagsanslag</i> ...	» 19,100
<i>Förslagsanslag</i> kronor 227,700;	

B. Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* kronor 11,900;
samt

d) höja ordinarie förslagsanslaget till finansdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli,

nu	kronor 226,200
med	» 13,400
till	» 239,600.

VII.

Ecklesiastikdepartementet.

Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 7 januari 1926) att

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare i ecklesiastikdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
3 kansliråd	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 6 saml. 71 häft. (Nr 119.)

5

Ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.

Befattning	Lönegrad
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
5 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för ecklesiastikdepartementet att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 157,100
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	» 29,400
Summa kronor 186,500;	

dels ock minska det i riksstaten uppförda ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 281,600 kronor, med 95,100 kronor till 186,500 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 1—4 i åberopade statsrådsprotokollet.

Nu gällande *stat* för ecklesiastikdepartementet upptager följande anslagsposter:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 241,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 6,200
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ...	» 33,900
Summa kronor 281,600.	

Antalet ordinarie befattningshavare i departementet är bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
6 kansliråd	B 30
6 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
7 andre kanslisekreterare	B 21
2 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
3 expeditionsvakter	B 5
5 kontorsbiträden	B 4.

En av de i förestående förteckning upptagna förste kanslisekreterarbefattningarna är ledig, men på denna har enligt Kungl. Maj:ts beslut innehavare icke förordnats. Å en annan förste kanslisekreterartjänst, vars ordinarie innehavare förordnats uppehålla en vakant kanslirådsbefattning, finnes ej heller vikarie. En andre kanslisekreterarbefattning har slutligen genom innehavarens fränfalle vid årsskiftet blivit vakant.

De kansliråds- och kanslisekreterarbefattningar, som effektivt uppehållas, äro fördelade sålunda:

hos statssekreteraren: 1 förste kanslisekreterare;

hos expeditionschefen: 1 andre kanslisekreterare;

å byrån för kyrkoärenden: 1 kansliråd, 1 förste och 1 andre kanslisekreterare;

å byrån för ärenden angående folkundervisningen: 1 kansliråd och 1 andre kanslisekreterare;

å byrån för ärenden angående teknisk undervisning, yrkesundervisning m. m.: 1 kansliråd, 1 förste och 1 andre kanslisekreterare;

å byrån för ärenden angående allmänna och enskilda läroverk: 1 kansliråd och 1 andre kanslisekreterare;

å byrån för ärenden angående arkiv, kungl. biblioteket, akademier, universitet m. m.: 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare;

å byrån för regeringsrättsärenden: 1 kansliråd och 1 andre kanslisekreterare.

Enligt Kungl. Maj:ts för riksdagen framlagda förslag skulle, såsom nämnts, kyrkoärendena skiljas från ecklesiastikdepartementet och överflyttas till justitiedepartementet, i sammanhang varmed en förändring av departementets benämning skulle bliva nödig, varom framställning gjorts i det förslag till lag om ändring i lagen om statsdepartementen, vilket förelagts riksdagen. För den förstärkning av justitiedepartementets personal genom personal från ecklesiastikdepartementet, som av denna överflyttning bleve en följd, har tidigare redogjorts.

Till följd av den förändring i regeringsrättsföredragandenas ställning, varom chefen för justitiedepartementet framlagt förslag, skulle den nu lediga kanslirådsbefattningen och en andre kanslisekreterartjänst kunna indragas.

Redan genom dessa åtgärder skulle alltså antalet byråer i ecklesiastikdepartementet minskas med två. Härjämte har emellertid föreslagits indragandet av ytterligare en byrå genom fördelning av de ärenden, som för närvarande handläggas på byrån för ärenden angående teknisk undervisning, yrkesundervisning m. m., på de återstående tre byråerna. Detta skulle möjliggöras bl. a. genom begagnande av den av chefen för finansdepartementet antydda åtgärden att anlita direkt föredragning av ärenden genom tjänstemän i underlydande verk.

Vid bifall härtill skulle alltså antalet byråer i ecklesiastikdepartementet ävensom antalet kanslirådsbefattningar bli 3. För tjänstgöring å dessa byråer hava avsetts 2 förste och 3 andre kanslisekreterare, varjämte hos statssekreteraren liksom för närvarande skulle erfordras 1 förste kanslisekreterare. Däremot har den hos expeditionschefen tjänstgörande andre kanslisekreteraren synts kunna utbytas mot en extra ordinarie tjänsteman.

Därest till justitiedepartementet överflyttades ett kansliråd samt en förste och en andre kanslisekreterare, skulle alltså två kanslirådsbefattningar samt två förste och tre andre kanslisekreterartjänster kunna indragas.

Såsom en följd av det minskade antalet byråer skulle det bli möjligt att indraga en av de ordinarie kansliskrivartjänsterna. Någon vidare minskning av den ordinarie biträdespersonalen har icke synts möjlig. Av de ordinarie expeditionsvakterna skulle däremot en kunna indragas.

Beräkningen av de utgifter, som skola bestridas från det å departementets stat upptagna anslaget å 33,900 kronor till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare visar nu på en summa av cirka 36,500 kronor för år under förutsättning att den extra ordinarie personalens avlöningar till fullo utgå från detta anslag. Till följd av tjänstledigheter och på grund av föreskrift att vid förordnande å högre tjänst avlöningen utgår från annat anslag (kung. nr 358 1925) har emellertid anslaget beräknats räkka för sitt ändamål.

Med tillämpning av de regler för beräkning av anslagen till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., som i chefens för finansdepartementet anförande angivits, har i staten för ecklesiastikdepartementet från och med ingången av budgetåret 1926—1927 ansetts böra för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. upptagas en anslagspost av 29,400 kronor enligt följande beräkning:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst	kronor 19,728
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, förslagsvis	» 1,128
Extra befattningshavare, renskrivning m. m. (häri inbegripet arvode till bibliotekarie 1,200 kronor och till portvakt 300 kronor), högst	» 8,500

Summa förslagsanslag kronor 29,356,

vilket belopp avrundats till 29,400 kronor.

Utskottets yttrande.

Av den ståndpunkt riksdagen intagit till förslaget om överflyttande från ecklesiastik- till justitiedepartementet av kyrkoärenden, följer, att den för kyrkoärendenas handläggning avsedda ordinarie personalen, 1 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare och 1 andre kanslisekreterare, bör bibehållas å ecklesiastikdepartementets stat. Med hänsyn till det betydande arbete, som på grund av kyrkoärendenas kvarblivande i ecklesiastikdeparte-

mentet alltjämt skulle komma att påvåla expeditionschefen i detta departement, har det emellertid syntts utskottet nödigt, att biträde jämväl framdeles beredes honom av 1 andre kanslisekreterare. Utskottet får därför förorda, att antalet andre kanslisekreterarbefattningar i departementet utökas till 5. Något amanuensbiträde åt expeditionschefen torde däremot vid sådant förhållande icke böra beräknas.

I enlighet med vad utskottet uttalat vid behandlingen av frågan om regeringsrättsföredragningens anordnande, torde därjämte å departementets stat böra uppföras ytterligare 1 förste kanslisekreterare.

Vad härefter angår anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. bör utöver det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet medel beräknas för avlöande av den för kyrkobyrrån avsedda extra ordinarie personalen, 1 förste amanuens med halvtidstjänstgöring, 2 andre amanuenser med halvtidstjänstgöring, 1 kansliskrivare och 1 kontorsbiträde. Därjämte synes med hänsyn till kyrkobyrråns bibehållande i departementet medel böra beräknas för fortsatt anställande av 1 extra ordinarie expeditionsvakt, som av Kungl. Maj:t föreslagits till indragning. Å andra sidan kan, i enlighet med vad förut anförts, anslaget minskas med avlöningen till 1 såsom biträde åt expeditionschefen avsedd andre amanuens med halvtidstjänstgöring.

Anslagsposten till extra befattningshavare, renskrivning m. m. torde böra bestämmas till 11,500 kronor.

Anslaget till avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. bör alltså beräknas på följande sätt:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän, högst	kronor	31,251
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän m. m., förlagsvis	»	1,827
Extra befattningshavare, renskrivning m. m., högst	»	11,500

Förlagsanslag kronor 44,578,

vilket belopp bör avrundas till 44,600 kronor.

Vid bifall till utskottets förslag skulle nu gällande ordinarie stat för ecklesiastikdepartementet komma att minskas med följande befattningar, nämligen 2 kansliråd, 1 förste kanslisekreterare, 2 andre kanslisekreterare, 1 kansliskrivare och 1 expeditionsvakt. I departementet äro vakanta 1 kansliråds- samt 1 förste och 1 andre kanslisekreterartjänst. Av kansliråden i departementet har 1 uppnått en levnadsålder, som med två år understiger den för erhållande av pension stadgade åldern, och torde sålunda i enlighet med av utskottet förut angivna principer böra överföras till indragningsstat. Å övergångsstat skulle följaktligen uppföras 1 andre kanslisekreterare, 1 kansliskrivare och 1 expeditionsvakt. Anslaget till övergångsstaten torde böras bestämmas till 14,100 kronor.

Slutligen torde i anslutning till vad utskottet anført i anledning av den av herr Rydén väckta motionen II: 234 amanuensen i ecklesiastikdeparte-

mentet Karl Harald Johannes Frisk, därest han till följd av de föreslagna personalindragningarna går förlustig förordnande å andre kanslissekreterartjänst, bibehållas vid den avlöning, som han för närvarande åtnjuter.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie befattningar i ecklesiastikdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
4 kansliråd	B 30
5 förste kanslissekreterare	B 26
1 registrator	B 22
5 andre kanslissekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
5 kontorsbiträden	B 4;

b) besluta, att å övergångsstat skola från och med den 1 juli 1926 uppföras följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 andre kanslissekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 expeditionsvakt	B 5;

c) godkänna följande ordinarie stater för ecklesiastikdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 202,100
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>	» 44,600

Förslagsanslag kronor 246,700.

B. Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag* kronor 14,100;

d) minska ordinarie förslagsanslaget till ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli
 nu kronor 281,600
 med » 20,800
 till » 260,800;
 samt

e) medgiva, att, därest amanuensen i ecklesiastikdepartementet Karl Harald Johannes Frisk till följd av de föreslagna personalindragningarna går förlustig förordnande å andre kanslisekreterartjänst, han må bibehållas vid den avlöning, han för närvarande åtnjuter.

VIII.

Handelsdepartementet.

1:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 7 januari 1926) att

dels från och med den 1 juli 1926 bestämma antalet ordinarie befattningshavare inom handelsdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare och expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
2 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
2 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
1 kanslibiträde	B 7
1 expeditionsvakt	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för handelsdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsanslag* kronor 102,400
 Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m.,
förslagsanslag » 21,800

Förslagsanslag kronor 124,200;

Handelsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli.

dels ock vid bifall härtill minska det ordinarie förslagsanslaget till handelsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 145,300 kronor, med 21,100 kronor till 124,200 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 1—5 i åberopade statsrådsprotokollet.

Nu gällande *stat* för handelsdepartementet upptager följande anslagsposter:

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 130,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	» 3,300
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. ...	» 11,500
	Förslagsanslag kronor 145,300.

Antalet ordinarie befattningshavare i departementet är bestämt på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare och expeditiönschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
4 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditiönsvakt	B 7
1 kanslibiträde	B 7
2 expeditiönsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4.

Till upprätthållande av departementets verksamhet är för löpande budgetår, liksom förut för budgetåren 1923—1924 och 1924—1925, utöver det ordinarie anslaget anvisat ett extra anslag av 14,172 kronor. Detta belopp är avsett till avlöning av en extra förste och en extra andre kanslisekreterare, vilka efter upplösning av tull- och traktatkommitténs traktatavdelning inom handelsdepartementet biträda vid beredningen av handels- traktat- och liknande frågor.

De ordinarie kansliråden och kanslisekreterarna äro placerade till tjänstgöring sålunda:

hos statssekreteraren och expeditiönschefen: en förste kanslisekreterare; å 1:a byrån (ärenden angående handel och sjöfart): 1 kansliråd, 1 förste och 1 andre kanslisekreterare;

å 2:a byrån (ärenden angående industri och bergsbruk): 1 kansliråd, 2 förste kanslisekreterare, därav en föredragande för ärenden angående elektriska anläggningar och en föredragande för tekniska ärenden, ävensom 1 andre kanslisekreterare, föredragande i regeringsrätten;

samt gemensam för departementet: 1 andre kanslisekreterare.

Åt regeringsrättsföredraganden utgår för närvarande ett tilläggsarvode av 2,000 kronor.

Vad angår behovet av arbetskrafter i fortsättningen inom handelsdepartementet, har departementschefen ansett, att — även efter övertagande av de arbetsuppgifter, som enligt Kungl. Maj:ts förslag skulle dit överflyttas från kommunikations- och jordbruksdepartementen — departementet kunde tåla någon minskning av nuvarande arbetskrafter, åtminstone under förutsättning av att mera avsevärd ökning av den arbetskvantitet, som dessa nya och handelsdepartementets nuvarande arbetsuppgifter utgjorde, icke komme att äga rum. Sålunda syntes den förste kanslisekreterartjänst, som för närvarande vore ledig och som på förordnande uppehöles av förutvarande innehavaren av den från och med den 1 juli 1923 indragna extra tekniska byråchefstjänsten, för framtiden kunna utbytas mot en sakkunnig i tekniska frågor, avsedd för allenast halvtidstjänstgöring och med arvode av 5,000 kronor för år.

Därjämte har departementschefen ansett sig böra förorda, att den andre kanslisekreterartjänst, vars innehavare disponerats för departementet i dess helhet, indrages.

Den andre kanslisekreterare, som nu är föredragande i regeringsrätten, tjänstgör till ungefär tredjedelen av arbetstiden å departementets industribyrå. Då det syntes låta sig göra att på annan tjänsteman i departementet överflytta det arbete med beredning av konseljären, som nu utföres av berörde andre kanslisekreterare, har den förändring i regeringsrättsföredragandenas ställning, varom chefen för justitiedepartementet framlagt förslag, ansetts möjliggöra indragning av ifrågavarande kanslisekreterartjänst.

Jämte minskning av antalet kanslisekreterare har ytterligare en förändring avseende ifrågavarande befattningshavare ansetts böra vidtagas.

För närvarande föredragas ärenden rörande elektriska anläggningar av en förste kanslisekreterare. Om för nu berörda uppgifter fortfarande skulle avses en tjänsteman i sistnämnda löneställning, skulle handelsdepartementet erhålla 3 förste och allenast 1 andre kanslisekreterare på ordinarie stat. Då denna proportion de olika lönegraderna emellan syntes mindre lämplig, har sistberörda förste kanslisekreterartjänst ansetts böra utbytas mot en andre kanslisekreterarbefattning, vars innehavare emellertid med hänsyn till föredragningsskyldigheten syntes böra tilldelas ett tilläggsarvode från anslaget till icke-ordinarie befattningshavare av förslagsvis 1,200 kronor för år. En dylik anordning stode i överensstämmelse med ett av 1923 års riksdag godkänt förfarande beträffande extra föredragande i ecklesiastikdepartementet.

Å statssekreterarens och expeditionschefens avdelning skulle liksom för närvarande erfordras en förste kanslisekreterare. För tjänstgöring å byråerna hava avsetts en förste och två andre kanslisekreterare.

Sammanlagda antalet ordinarie tjänster i kanslisekreterargraderna i departementet skulle alltså bliva 4, varav 2 förste och 2 andre kanslisekreterare.

Beträffande den ordinarie biträdespersonalen föreslås icke någon ändring i den nuvarande staten. Av de ordinarie expeditionsvakterna har däremot en ansetts kunna indragas.

Den å departementets stat upptagna posten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. slutar för närvarande å 11,500 kronor. I denna post är nu avsett att ytterligare skola inberäknas dels arvode av 5,000 kronor till en sakkunnig i tekniska frågor, dels tilläggsarvode av 1,200 kronor till en andre kanslisekreterare med viss föredragningskyldighet, dels ock arvode till erforderligt amanuensbiträde åt föredraganden i regeringsrätten. Med hänsyn härtill och med tillämpning av de regler för beräkning av anslagen till avlöningar åt icke-ordinarie befattningshavare m. m., som chefen för finansdepartementet angivit i sitt anförande rörande de allmänna riktlinjerna för departementsorganisationen, har i staten för handelsdepartementet från och med ingången av budgetåret 1926—1927 för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. föreslagits till upptagande en anslagspost av 21,800 kronor enligt följande beräkning:

Grundavlöningar till extra ordinarie tjänstemän (2 förste amanuenser, därav en heltids- och en halvtidstjänstgörande, 2 andre amanuenser, därav en heltids- och en halvtidstjänstgörande, och 1 extra ordinarie kontorsbiträde), högst	kronor	14,409
Avlöningsförhöjningar till extra ordinarie tjänstemän, förslagsvis	»	849
Extra befattningshavare, renskrivning m. m. (arvode till föredragande för tekniska ärenden av 5,000 kronor, särskilt arvode av 1,200 kronor till en andre kanslisekreterare med föredragningskyldighet och tillfälliga biträden m. m. 300 kronor), högst	»	6,500
<i>Summa förslagsanslag</i>		kronor 21,758,

vilket belopp avrundats till 21,800 kronor.

Anslaget till departementets verksamhet för nästkommande budgetår har beräknats på följande sätt:

	Grund- avlöningar	Avlönings- förhöjningar	Summa
En extra förste kanslisekreterare å traktatavdelningen	8,124	936	9,060
En extra andre kanslisekreterare å traktatavdelningen	6,048	768	6,816
<i>Förslagsanslag</i>	kronor 14,172	1,704	15,876,

eller i avrundat tal 15,900 kronor.

Utskottet har vid behandlingen av Kungl. Maj:ts förslag till ordinarie stat för handelsdepartementet icke kunnat undgå att finna densamma upptaga en jämförelsevis talrik personal, ett förhållande som framträder särskilt skarpt, då i betraktande tages, att den av Kungl. Maj:t avsedda överflyttningen av rätt betydande grupper av ärenden från jordbruksdepartementet till handelsdepartementet genom riksdagens beslut i saken för närvarande förfallit. Detta oaktat har utskottet, vid det förhållande att nytt förslag om ändrad fördelning av ärendena mellan departementen, eventuellt angående ny departementsindelning, torde inom en nära framtid kunna förväntas, icke velat motsätta sig, att Kungl. Maj:ts förslag nu godkännes med det tillägg att, i enlighet med vad utskottet anfört i fråga om regeringsrättsföredragningens ordnande, ytterligare 1 förste kanslisekreterare bör uppföras å staten.

Vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag med den av utskottet sålunda angivna ändringen komma följande ordinarie befattningar i departementet att indragas, nämligen 1 förste kanslisekreterare, 1 andre kanslisekreterare och 1 expeditivsvakt. Då 1 förste kanslisekreterartjänst i departementet för närvarande är vakant, torde å övergångsstat bära uppföras allenast 1 andre kanslisekreterare- och 1 expeditivsvakttjänst. Anslaget till övergångsstaten bör beräknas till 10,200 kronor.

Vad Kungl. Maj:t föreslagit beträffande beräkningen av anslaget till departementets verksamhet har utskottet ävenledes ansett sig bära tillstyrka. Återkommande till sistnämnda anslag under nästföljande punkt får utskottet alltså nu hemställa,

att riksdagen må

a) bestämma antalet ordinarie befattningar i handelsdepartementet på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 statssekreterare och expeditivschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet	—
2 kansliråd	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 registrator	B 22
2 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditivsvakt	B 7
1 kanslibiträde	B 7
1 expeditivsvakt	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

b) besluta, att å övergångsstat skola från och med den 1 juli 1926 uppföras följande befattningar, nämligen:

Befattning	Lönegrad
1 andre kanslisekreterare.....	B 21
1 expeditionsvakt	B 5;

c) godkänna följande ordinarie stater för handelsdepartementet att tillämpas från och med den 1 juli 1926:

A. Ordinarie avlöningsstat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	kronor 112,000
Avlöningar till icke-ordinarie befatt- ningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	» 21,800
<i>Förslagsanslag</i> kronor	133,800;

B. Övergångsstat.

Avlöningar, *förslagsanslag*..... kronor 10,200;

samt

d) minska ordinarie förslagsanslaget till handels- departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli nu	kronor 145,300
med	» 1,300
till	» 144,000.

2:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2 av det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 7 januari 1926) att till upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 15,900 kronor.

Under hänvisning till vad utskottet under nästföregående punkt anført, får utskottet hemställa

att riksdagen må till upprätthållande av handelsdepartementets verksamhet, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 15.900 kronor.

Stockholm den 7 maj 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *S. H. Kvarnzelius*, *A. C. Lindblad*, *Oscar Olsson*, *J. L. Widell*, *C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *C. G. Ekman*, *O. Bergqvist*, *E. J. G. Rosén*, *E. A. Hallin*, *J. G. Walles*, *J. Jeansson* och *C. Johansson* i Hälsingborg;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén*, *C. R. Jansson* i Falun, *S. Bengtsson* i Norup, *L. J. Carlsson-Frosterud*, *P. M. Olsson* i Blädinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å:son Törnkvist* i Karlskrona, *J. Jönsson* i Revinge, *B. F:son Holmgren*, *S. J. Karlsson* i Nynäshamn och *O. E. F. Järte*.

Reservationer:

vid *avd. I* (de allmänna grunderna för förslaget)

av herrar *O. Olsson*, *J. G. Walles*, *C. Johansson* i Hälsingborg, *L. J. Carlsson-Frosterud* och *O. Olsson* i Kullenbergstorp, vilka ansett, att utskottet bort i huvudsak tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag beträffande föredragningen i regeringsrätten

vid *avd. V* (kommunikationsdepartementet) *punkt 1:o* av herr *S. H. Kvarnzelius*, *O. Olsson*, *J. G. Walles*, *A. Anderson* i Råstock, *C. R. Jansson* i Falun och *L. J. Carlsson-Frosterud*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag om uppförande i staten av 1 expeditionschef och 2 kansliråd och på grund härav i departementets stat upptaga förslagsanslaget till avlöningar till ordinarie tjänstemän till 143,000 kronor och sammanlagda förslagsanslaget till ordinarie avlöningsstaten till 166,700 kronor samt i anledning härav minska ordinarie förslagsanslaget till kommunikationsdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 189,300 kronor, med 9,700 kronor till 179,600 kronor;

av herrar *A. C. Lindblad*, *O. Olsson*, *J. G. Walles*, *C. Johansson* i Hälsingborg, *C. R. Jansson* i Falun och *L. J. Carlsson-Frosterud*, vilka ansett, att de å *sid. 21* förekommande styckena

»Utskottet har icke — — — erfarenhet.

Utskottet anser — — — visst departement»,
bort utbyttas mot följande uttalande:

»Mot vad sålunda föreslagits, har utskottet icke funnit anledning till erinran.»

av herrar *O. Olsson, J. G. Walles, C. Johansson* i Hälsingborg, *A. Anderson* i Råstock, *C. R. Jansson* i Falun och *L. J. Carlsson-Frosterud*, vilka ansett, att den i sista stycket å *sid. 24* förekommande meningen:

»Föredraganden i sistnämnda departement synes även kunna ombesörja föredragningen i jordbruksdepartementet»

bort ur motiveringen utgå;

av herrar *J. L. Widell, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *O. Bergqvist, E. A. Hallin, J. Jeansson, P. M. Olsson* i Blädinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *B. F:son Holmgren* och *O. E. F. Järte*, vilka ansett, att det å *sid. 27* förekommande uttalandet om rätt för Kungl. Maj:t att överföra högst 7 befattningshavare på indragningsstat bort utgå och motiveringen i dessa delar således erhålla följande lydelse:

»Beträffande härefter frågan — — — följande sätt.

samtliga de — — — stadgade åldern.

Enligt vad — — — departement.

Departementschefen har med utgångspunkt (*sid. 28*) — — —»